

บทที่ 4

ผลการวิจัยและการอภิปรายผล

การวิจัยเรื่องการศึกษาสาเหตุ และช่วยเหลือนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ โดยวิธีการศึกษารายกรณี ผู้วิจัยขอนำเสนอในรูปแบบของการรายงานการศึกษารายกรณีตามลำดับดังนี้

4.1 ผลการวิจัย

กรณีศึกษารายที่ 1

กรณีศึกษารายที่ 2

กรณีศึกษารายที่ 3

4.2 การอภิปรายผล

กรณีศึกษารายที่ 1

กรณีศึกษารายที่ 2

กรณีศึกษารายที่ 3

4.1 ผลการวิจัย

กรณีศึกษารายที่ 1 : เด็กหญิงเพชร (ระยะเวลาศึกษาตั้งแต่วันที่ 9 มกราคม 2539 ถึงวันที่ 17 กันยายน 2539 รวมเวลา 206 วัน

ข้อมูลส่วนตัว :

ชื่อ เพชร (นามสมมติ) อายุ 14 ปี เกิดวันที่ 23 เดือน มีนาคม พ.ศ. 2524
เพศหญิง สัญชาติไทย เชื้อชาติไทย ศาสนาพุทธ กำลังเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนสาธิต
มอดินแดง ปัจจุบันอาศัยอยู่กับบิดามารดา

ลักษณะทั่วไป :

วัยรุ่นหญิงไทย รูปร่างสมส่วน ผิวขาว ผมยาวสีน้ำตาลแดง ตาสีน้ำตาล บุคลิกภาพ

ท่าทางซื่อๆ ไม่ค่อยยิ้ม สุขภาพร่างกายแข็งแรง น้ำหนัก 41 กิโลกรัม สูง 153 เซนติเมตร

สภาพปัญหา :

เด็กมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ ผลการเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ได้ผลการเรียนเฉลี่ย 1.06 ผลการเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ได้ผลการเรียนเกรดเฉลี่ยในเทอมแรก 0.74

วัตถุประสงค์ :

เพื่อศึกษาถึงสาเหตุและช่วยเหลือให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ดีขึ้น

ประวัติส่วนตัว :

ชื่อบิดา นายสมนึก (นามสมมติ) อายุ 38 ปี ชื่อมารดา นางลัดดา (นามสมมติ) อายุ 40 ปี บิดาจบระดับการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 มารดาจบระดับการศึกษา วุฒิ ปวช. อาชีพค้าขาย มีรายได้เดือนละ 25,000 บาท อยู่บ้านเลขที่ 128/5 ถ.มิตรภาพ อ.เมือง จ.ขอนแก่น บิดามารดาอยู่ด้วยกัน มีสมาชิกในครอบครัว 4 คน ซึ่งได้แก่ บิดา มารดา เด็กหญิงเพชร และน้องสาว 1 คน

ชีวิตวัยเด็ก :

เด็กหญิงเพชรเข้ารับการศึกษในโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยขอนแก่น (มอดินแดง) ตั้งแต่ระดับชั้นอนุบาล เคยป่วยเป็นโรคหาลัสซียูเมีย ตอนอายุ 1 เดือน และเข้ารับพักรักษาตัวที่โรงพยาบาลนานถึง 15 วัน ความสัมพันธ์สมาชิกในครอบครัวทุกคนมีความสัมพันธ์ดี เด็กหญิงเพชรได้รับการอบรมเลี้ยงดูค่อนข้างจะตามใจ โดยการสัมภาษณ์จากผู้ปกครอง

ชีวิตปัจจุบัน :

เด็กหญิงเพชรกำลังศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ความรู้สึกเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันมีความรู้สึกผิดเกี่ยวกับการที่ตนเรียนไม่ดี และทำให้ครอบครัวเป็นกังวล อยากให้ตนมีผลการเรียนที่ดีขึ้น ความคาดหวังในอนาคต อยากประกอบอาชีพค้าขาย

ประวัติการศึกษา :

จากการศึกษาข้อมูลส่วนบุคคลและระเบียบวาระสนทนา ทำให้ทราบว่าเด็กหญิงเพชรได้เข้ารับการศึกษในโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยขอนแก่น (มอดินแดง) ตั้งแต่ระดับชั้นอนุบาล 1 จนถึงระดับชั้นมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 2 ผลการเรียนในสมัยระดับประถมศึกษาได้ผลการเรียนที่ไม่ค่อยดีนัก

ผลการเรียนในระดับมัธยมศึกษาปีที่ 1 ได้ผลการเรียนเฉลี่ยทั้งหมด 1.06 ผลการเรียนในระดับ
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ได้ผลการเรียนเกรดเฉลี่ยในเทอมแรก 0.74

ประวัติสุขภาพ :

อายุ 1 เดือน เคยเป็นโรคหาลัซซีเมีย ปัจจุบันมีอาการปวดศีรษะบ่อย ๆ

งานอดิเรก :

เล่นเกม ทีวี เกม ฟังเพลง ดูโทรทัศน์ อ่านหนังสือการ์ตูน

ข้อมูลของเด็กหญิงเพชร

กลวิธีไม่ใช่แบบทดสอบ

1. ระเบียบสะสม :

จากการศึกษาจากระเบียบสะสม ทำให้ทราบว่า เด็กหญิงเพชรมีผลการเรียนต่ำ
หลายวิชา ได้แก่ วิชาคณิตศาสตร์ วิชาภาษาอังกฤษ วิชาวิทยาศาสตร์ วิชาภาษาไทย โดยได้
เกรด 0 ในวิชาคณิตศาสตร์ วิชาภาษาอังกฤษ วิชาภาษาไทย และเกรด 1 ในวิชาวิทยาศาสตร์
ส่วนวิชาที่ได้ผลการเรียนค่อนข้างดี ได้แก่ วิชาพลศึกษา วิชาสุขศึกษา วิชางานบ้านและวิชา
ศิลปะ โดยได้เกรด 3 ในวิชาพลศึกษา และวิชาสุขศึกษา และได้เกรด 2 ในวิชาศิลปะและวิชา
งานบ้าน

2. สังคมมิติ :

การทำสังคมมิติใช้ข้อความสถานการณ์ "การทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม" ปรากฏผลว่า
เด็กหญิงเพชรไม่ได้ถูกรับเลือกจากสมาชิกในกลุ่ม (Rejectee) จากจำนวนนักเรียนหญิงในห้อง
24 คน นักเรียนชายในห้อง 25 คน

3. ไครเอย์ :

จากการใช้กลวิธีไครเอย์ ที่สอบถามถึงพฤติกรรมการยอมรับจากกลุ่มเพื่อนใน 3
ด้าน ซึ่งได้แก่ ด้านมนุษยสัมพันธ์ ด้านสุขภาพจิต และด้านนิสัยในการเรียน พบว่า เด็กหญิงเพชร
ได้รับการประเมินจากเพื่อน ๆ ทางลบ คือ ในด้านสุขภาพจิต เป็นผู้ที่ขี้อาย 25 คน และเป็นผู้ที่
เจ็บขริบขี้มียาก 20 คน จากเพื่อนนักเรียนในห้อง 50 คน และในด้านกลุ่มนิสัยในการเรียนได้
รับการประเมินจากเพื่อน ๆ ว่า เป็นผู้ที่ชอบลอกการบ้านเพื่อน 20 คน จากเพื่อนนักเรียนใน
ห้อง 50 คน เป็นนักเรียนหญิง 24 คน นักเรียนชาย 25 คน

4. แบบสอบถาม :

จากการตอบแบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคล ทำให้ทราบว่าวิชาที่เด็กหญิงเพชรชอบมากที่สุดคือวิชาสุขศึกษา และวิชาที่ชอบรองลงมาเป็นวิชาสังคมท้องถิ่น เพราะอาจารย์สอนสนุก และในเวลาเรียนอาจารย์จะให้จดอย่างเดียวน บางครั้งจะมีกิจกรรมให้ทำด้วย

ส่วนวิชาที่ชอบน้อยที่สุด คือ วิชาภาษาไทย วิชาภาษาอังกฤษ และวิชาคณิตศาสตร์ เพราะเนื้อหายาก เรียนไม่รู้เรื่อง ไม่ค่อยเข้าใจ ข้อบกพร่องที่รู้ตัว คือ คุยกับเพื่อนขณะที่อาจารย์สอน ไม่เคยจดเวลาดูหนังสือ และไม่ชอบทบทวนบทเรียน

ความสนใจของกิจกรรมอื่น ๆ เด็กหญิงเพชร ชอบใช้เวลาอ่านหนังสือการ์ตูน ดูทีวี เล่นวิดีโอเกม ส่วนกีฬาที่ชอบคือ วอลเลย์บอล และวิ่ง นอกจากกิจกรรมเหล่านี้แล้ว เด็กหญิงเพชร ไม่ได้เข้าร่วมกิจกรรมชมรมใด ๆ ของโรงเรียน

เป้าหมายชีวิตในอนาคต อยากเรียนต่อให้สูงที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้ และอยากประกอบอาชีพค้าขาย

5. บันทึกประจำวัน

จากบันทึกประจำวันของเด็กหญิงเพชรตลอด 1 สัปดาห์ ทำให้ทราบว่า เด็กหญิงเพชรจะมีกิจวัตรประจำวันดังนี้ คือ วันวันจันทร์-วันศุกร์ ตื่นเข้าไปโรงเรียนประมาณเวลา 7.30-8.00 น. เรียนพิเศษวิชาคณิตศาสตร์ที่โรงเรียน ตั้งแต่หลังเลิกเรียนเวลา 16.00-17.00 น. หลังจากนั้นรับประทานอาหารเช้า ดูโทรทัศน์ และเข้านอนในเวลา 23.00 น. ส่วนวันหยุดจะเรียนพิเศษวิชาคณิตศาสตร์และวิชาภาษาอังกฤษ เย็น ๆ ออกกำลังกาย หลังจากนั้นดูโทรทัศน์ และเข้านอนในเวลา 23.00 น.

6. การสัมภาษณ์

การสัมภาษณ์เด็กหญิงเพชร

จากการสัมภาษณ์ในด้านทัศนคติที่มีต่อตนเอง ทำให้ทราบว่าเด็กหญิงเพชรมีความรู้สึกว่าเป็นคนขี้อาย ไม่กล้าพูดกับคนแปลกหน้า ไม่ชอบยืน พูดเสียงเบาเวลาออกไปรายงานหน้าชั้น ทัศนคติที่มีต่อตนเองในด้านการเรียน มีความรู้สึกว่ามีเขาวนปัญญาไม่ดี ข้อบกพร่องทางการเรียนที่รู้ตัว คือ ไม่เข้าใจในบทเรียน อาจมีสาเหตุจากเมื่อไม่เข้าใจไม่กล้าซักถาม เนื่องจากอาจารย์ถามในชั้นเรียนมักจะตอบไม่ได้ เด็กหญิงเพชรไม่เคยจดเวลาดูหนังสือ ทบทวน

บทเรียน ทำให้ดูหนังสือไม่ทันในเวลาสอบ ในบางวิชาที่เด็กหญิงเพชรได้เรียนพิเศษคือวิชาภาษาอังกฤษ และวิชาคณิตศาสตร์ เด็กจะขอให้อาจารย์ที่สอนพิเศษทบทวน นอกจากนั้น เด็กหญิงเพชรยังคิดว่าการที่ตนมีผลการเรียนไม่ดี ส่วนหนึ่งอาจเป็นการอ่านหนังสือไม่ถูกวิธี เพราะจับใจความสำคัญไม่ได้ แต่อย่างไรก็ตามไม่ค่อยวิตกกังวลเกี่ยวกับการเรียน เพราะมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำมาตลอดตั้งแต่ระดับชั้นประถม แต่ก็อยากให้มีเกรดเฉลี่ยที่ดีขึ้น และมีวิชาที่สอบซ่อมน้อยลง เช่น วิชาภาษาอังกฤษ วิชาคณิตศาสตร์ วิชาภาษาไทย เพื่อที่ให้อ่านมารดาเกิดความสบายใจ

ในด้านทัศนคติที่มีต่อครอบครัว จากการสัมภาษณ์ ทำให้ทราบว่าเด็กจะอยู่ในครอบครัวที่อบอุ่นพอสมควรมีพี่ ๆ น้อง ๆ หลายคน อยู่กันหลายครอบครัว ทำให้ไม่รู้สึกเหงา ทุกคนในครอบครัวจะมีกิจกรรมร่วมกันโดยเฉพาะการเล่นกีฬาตอนเย็นในวันเสาร์-อาทิตย์ โดยจะไปวิ่งออกกำลังกายกับบิดาและน้อง ทัศนคติที่มีต่อบิดา มีความรู้สึกต่อบิดาเป็นคนค่อนข้างดุ ส่วนมารดาจะใจดีกว่า ปัญหาส่วนใหญ่จะปรึกษามารดามากกว่าบิดา ทัศนคติที่มีต่อพี่มีความรู้สึกสนิทสนมกับพวกพี่ ๆ มาก สามารถที่จะปรึกษาปัญหาได้ทุกเรื่อง ส่วนทัศนคติที่มีต่อน้อง มีความรู้สึกต่อน้องของตนเรียนเก่ง เพราะตนเคยได้ยืมบิดากับมารดาขม่น้องอยู่บ่อย ๆ

ในด้านทัศนคติที่มีต่อเพื่อน จากการสัมภาษณ์ทำให้ทราบว่าเด็กหญิงเพชรไม่ค่อยสนิทกับเพื่อนในห้องเรียนเดียวกัน เพื่อนที่สนิทจะเป็นเพื่อนจากต่างห้องเรียน เด็กหญิงเพชรมีความรู้สึกที่เพื่อนมองตนเองว่าเป็นคนไม่ค่อยพูดเวลาอยู่ในกลุ่มจะนั่งฟังเฉย ๆ เพื่อนสนิทในกลุ่มจะมี 3 คน

การสัมภาษณ์อาจารย์

จากการสัมภาษณ์อาจารย์ประจำชั้น ทำให้ทราบว่า ผลการเรียนที่เด็กหญิงเพชรได้ในเทอมแรก ได้รับเกรดเฉลี่ยต่ำ คือ 0.74 อาจารย์ประจำชั้นมีความเห็นว่า เด็กหญิงเพชรกับกลุ่มเพื่อนเป็นเด็กที่มีบุคลิกภาพค่อนข้างขี้อาย พูดเสียงเบา ขาดความมั่นใจ

จากการสัมภาษณ์อาจารย์ประจำวิชาสังคม ทำให้ทราบว่า มีผลการเรียนที่ไม่ค่อยดีนัก ขาดความมั่นใจ ไม่กล้าแสดงออก เรียกถามให้ตอบเสียงจะค่อนข้างเบา บุคลิกภาพ เงียบ ไม่ค่อยพูด

จากการสัมภาษณ์อาจารย์สอนวิชาสุขศึกษา ทำให้ทราบว่าเด็กค่อนข้างขาดความรับผิดชอบในการเรียน เช่น ไม่ค่อยส่งงานที่มอบหมาย อย่างไรก็ตามเด็กหญิงเพชรมีความตั้งใจเรียน ไม่ค่อยคุยกับเพื่อนในขณะที่เรียน คะแนนสอบที่ได้จะอยู่ในระดับปานกลาง

จากการสัมภาษณ์สอนวิชาภาษาไทย ทำให้ทราบว่า เด็กหญิงเพชรมีผลการเรียนที่ต่ำ มักนั่งเหม่อลอย เรียกถามตอบไม่ได้ ขาดความมั่นใจ บุคลิกภาพไม่ค่อยพูด กลุ่มเพื่อนจะมีผลการเรียนต่ำเหมือนกัน

7. การสังเกต

พฤติกรรมพักกลางวัน : จะรับประทานอาหารที่โรงอาหารของโรงเรียน โดยจะจับกลุ่มกับเพื่อน 2-3 คน เพื่อนที่จับกลุ่มมักจะเป็นกลุ่มเดียวกัน ขณะที่รับประทานอาหารจะพูดคุยหยอกล้อเล่นกับเพื่อนไปด้วย บางครั้งจะนั่งรับประทานอาหารกลางวันคนเดียว

พฤติกรรมมาโรงเรียนและกลับจากโรงเรียน จะมาถึงโรงเรียนเวลาประมาณ 7.30-8.00 น. เมื่อมาถึงห้องเรียนแล้วจะไปรับประทานอาหารเช้าที่โรงพยาบาลและเรียนพิเศษหลังเลิกเรียน เวลา 15.30 น. และกลับจากโรงเรียนเวลา 17.00 น.

พฤติกรรมในการเรียนวิชาสังคมและสุขศึกษา ซึ่งเป็นวิชาที่เด็กหญิงเพชรชอบ เด็กหญิงเพชรจะตั้งใจเรียนดีไม่พูดคุยกับเพื่อนในขณะที่กำลังเรียน แต่มักตอบคำถามของครูด้วยเสียงค่อนข้างเบา

พฤติกรรมในการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ ภาษาอังกฤษ และภาษาไทย ซึ่งเป็นวิชาที่เด็กหญิงเพชรไม่ชอบเรียน เด็กหญิงเพชรมักนั่งเหม่อลอย บางครั้งจะมองออกไปนอกห้อง ขณะที่อาจารย์กำลังอธิบาย เวลาเรียกถามจะตอบไม่ค่อยได้ และเมื่ออาจารย์ให้อ่านหนังสือ หรือให้พูดหน้าชั้นเสียงจะค่อนข้างเบา

8. อัตชีวประวัติ

จากการเขียนอัตชีวประวัติทำให้ทราบว่า เด็กหญิงเพชรเริ่มเรียนในชั้นประถมที่โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยขอนแก่น (มอดินแดง) สิ่งที่เด็กหญิงเพชรจำได้ดีในสมัยเด็ก คือ ในช่วงเรียนอนุบาลมักจะไม่สบายอยู่เสมอ ทักษะคิดที่มีต่อตนเองในด้านการเรียน มีความรู้สึกว่าการเรียนไม่ดีตลอดมาจนกระทั่งถึงปัจจุบัน เด็กหญิงเพชรเชื่อว่า เป็นเพราะตนเองมีเขavnปัญญาต่ำ และเมื่อเปรียบเทียบทางด้านการเรียน พบว่าน้องมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่

ดีกว่าตน ส่วนความรู้สึกที่มีต่อตนเอง เด็กหญิงเพชรมีความรู้สึกกว่าตนเองเป็นคนขี้อาย ขาดความมั่นใจ เพราะเพื่อน ๆ มักจะพูดอยู่เสมอว่าเป็นคนขี้อาย เพื่อนสนิทจะมีเพียง 2-3 คน ซึ่งเป็นเพื่อนตั้งแต่เรียนระดับประถมศึกษาเพราะอยู่ห้องเดียวกันมาตลอด แต่เมื่อเรียนระดับมัธยมศึกษาเพื่อนสนิทต่างแยกย้ายไปอยู่คนละห้อง ทำให้รู้สึกค่อนข้างเหงา เพราะในห้องเรียนจะไม่ค่อยสนิทสนมกับใครมากนัก สิ่งที่ไม่ผ่านมากที่สุดในช่วงเวลานี้อยากให้เรียนจบ และเข้าศึกษาต่อในระดับมหาวิทยาลัย

9. การเยี่ยมบ้าน

จากการเยี่ยมบ้าน พบว่า สภาพภายในบ้าน มีบริเวณกว้างขวาง อากาศถ่ายเทสะดวก ห้องจะแบ่งออกเป็นสัดส่วน จากการสัมภาษณ์พบว่ามารดา มีความกังวลว่าเด็กหญิงเพชรจะมีเชาวน์ปัญญาอยู่ในระดับต่ำกว่าเกณฑ์ เพราะตอนเด็กเคยป่วยเป็นโรคธาลัสซีเมีย (Thalassemia) หรือเรียกอีกอย่างหนึ่งว่าโรคโลหิตจาง ซึ่งการเป็นโรคนี้นี้จะมีผลดังนี้

1. อาการซีด ตัวและตาเหลือง เหนื่อยง่าย อ่อนเพลีย ตับและม้ามโต บัสสาวะมีสีเข้ม
2. มีรูปร่างหน้าตาผิดปกติ ซึ่งถ้าเกิดขึ้นแล้วจะถาวรตลอดไป และเป็นลักษณะเฉพาะของโรค (Thalassemic facies) ได้แก่ หน้าผากตื้น หูตาด่าง ตั้งจมูกแพ โหนกแก้มสูง คางและขากรรไกรกว้างใหญ่ ฟันยื่นเขยิบและเรียงตัวไม่เรียบ กระดูกกระดูกซี่โครงโหนกยื่นเป็นตอน ๆ
3. การเจริญเติบโตช้า ตัวเตี้ยเล็ก น้ำหนักน้อย
4. มีการคั่งของธาตุเหล็กในร่างกายและไปจับตามผิวหนัง และอวัยวะภายในทำให้เกิดพยาธิสภาพของอวัยวะนั้น ๆ เช่น หัวใจ ตับ ตับอ่อน ต่อมไร้ท่อ ทำให้เกิดหัวใจวาย ตับแข็ง เบาหวาน และการเจริญเติบโตทางเพศล่าช้ากว่าปกติ เป็นต้น นอกจากนี้ผิวหนังจะมีลักษณะดำคล้ำอันเนื่องจากธาตุเหล็กไปจับด้วย
5. การเปลี่ยนแปลงทางกระดูก เนื่องจากไขกระดูกสร้างเม็ดเลือดแดงเพิ่มมากขึ้น ทำให้โพรงไขกระดูกขยายกว้างออกไปเป็นผลให้มีการเปลี่ยนแปลงของหน้าตา เป็นลักษณะเฉพาะของโรค กระดูกบางทำให้หักง่าย

6. ภาวะแทรกซ้อนอื่น ๆ เช่น การติดเชื้อได้ง่าย เนื่องจากความต้านทานโรคต่ำ เกิดนิ่วในถุงน้ำดี เป็นแผลเรื้อรังที่ขา และก้อนเนื้อจากท่อน้ำนมที่ทำงานมาก และโตขึ้น ไปกดเบียดอวัยวะใกล้เคียงทำให้เกิดอาการต่าง ๆ แล้วแต่อวัยวะที่ถูกกดเบียด

7. ภาวะวิกฤตเนื่องจากเม็ดเลือดแดงแตกจำนวนมาก (hemolytic crisis) ทำให้ผู้ป่วยมีอาการซีดอย่างรวดเร็ว และรุนแรง ซึ่งมักเกิดภายหลังการติดเชื้อชนิดใดชนิดหนึ่ง

8. สมอจะบวมน้ำ ทำให้เกิดการขาดออกซิเจน ซึ่งจะมีผลกระทบต่อสมอ (ภัทรพร อิศรางกูร ณ อยุธยา, 2522)

บิดามารดาจึงมีความวิตกกังวลว่าอาการของโรคจะมีผลต่อระดับเชาวน์ปัญญาของเด็กหญิงเพชรมาก ประกอบกับเด็กหญิงเพชรผลการเรียนที่ไม่ดีมาแต่เด็กด้วย เคยคิดแก้ไขให้เด็กหญิงเพชรผลการเรียนที่ดีขึ้นโดยให้เรียนพิเศษ ซึ่งพบว่าในระยะแรก ๆ ครูสอนพิเศษจะช่วยทำการบ้านให้เด็กหญิงเพชรมาตลอด จึงแก้ไขโดยการหยุดเรียนพิเศษชั่วคราว โดยหาครูสอนใหม่แต่ยังหาไม่ได้ และได้เริ่มต้นเรียนพิเศษอีกครั้ง เมื่อเรียนระดับมัธยมศึกษา จากการสัมภาษณ์บิดาทำให้ทราบว่า มีความกังวลต่อผลการเรียนของเด็กเพชรมาเพราะผลการเรียนต่ำมาก ส่วนในด้านพฤติกรรมด้านอื่น ๆ ไม่หวั่นเกรงเท่าไรนัก ความใฝ่ฝันสูงสุดของผู้ปกครองอยากให้เด็กหญิงเพชรศึกษาต่อในระดับมหาวิทยาลัย

ในด้านความสัมพันธ์กับเพื่อน ทางครอบครัวค่อนข้างจะเข้มงวดในการโทรศัพท์ และการไปเที่ยวหรือการคบเพื่อน เพราะเพื่อนที่โรงเรียนมีหลายระดับ ซึ่งข้อมูลเหล่านี้ทราบจากการพูดคุยกับครูญาติจึงทำให้ผู้ปกครองค่อนข้างเป็นห่วงในเรื่องดังกล่าว

กลวิธีที่ใช้แบบทดสอบ

จากการทดสอบเชาวน์ปัญญา WISC (Wechsler Intelligence Scale For Children) แบบสอบถาม SCT (Sentence Completion Test) และแบบทดสอบบุคลิกภาพ DAP (Draw A Person) โดยคุณสุวรรณ ทองอ่อน นักจิตวิทยาโรงพยาบาลศรีนครินทร์ ซึ่งทำการทดสอบในวันที่ 14 มีนาคม 2539 เป็นผู้ดำเนินการทดสอบ ผลการทดสอบพบว่า

1. แบบทดสอบ WISC (Wechsler Intelligence Scale For Children)

พบว่า

Verbal IQ = 81

Performance IQ = 87

Full IQ = 83

verbal IQ เป็นการทดสอบวัดความสามารถด้านภาษา Performance IQ เป็นการทดสอบวัดความสามารถด้านภาคปฏิบัติ และด้านภาษา ซึ่งผลจากการทดลองปรากฏว่า เด็กหญิงเพชรได้รับคะแนนน้อยกว่าภาคปฏิบัติ เมื่อพิจารณาโดยใช้สูตรหาความสามารถทางสมองแล้ว พบว่าระดับเชาวน์ปัญญาอยู่ในระดับ 80-89 ซึ่งหมายความว่า เชาวน์ปัญญาอยู่ในระดับต่ำกว่าปกติ (Dull Normal) และมีความถนัดทางด้านภาคปฏิบัติ มากกว่าทางด้านทฤษฎี

จากการสังเกตพบว่า ขณะที่ทำแบบทดสอบ เด็กหญิงเพชรจะให้ความร่วมมือด้วยดี แต่ขาดความพยายามในการทำเช่น เมื่อพบข้อยาก ๆ จะไม่พยายามทำต่อ

2. แบบสอบถาม SCT (Sentence Completion Test) จากแบบสอบถามทำให้ทราบว่า ในด้านภาพลักษณ์ที่มีต่อครอบครัวเด็กจะมีความอบอุ่น ในด้านภาพลักษณ์ที่มีต่อความสัมพันธ์กับบุคคลรอบข้าง เด็กหญิงเพชรเป็นบุคคลมองโลกในแง่ดี ไม่ชอบการทะเลาะ ค่อนข้างกลัวคนแปลกหน้า ส่วนด้านภาพพจน์ของตน เด็กหญิงเพชรรู้สึกว่าคุณค่าของตนเองด้อยทางด้านการศึกษา และมีความใฝ่ฝันว่าจะต้องเรียนจบ แล้วได้ทำงานที่ดี

3. แบบทดสอบบุคลิกภาพ DAP (Draw A Person test) จากการทดสอบบุคลิกภาพทำให้ทราบว่าเด็กหญิงเพชรมีบุคลิกภาพต่ำกว่าวัย โดยทั่วไปจะอารมณ์ดี มีความเพ้อฝัน และค่อนข้างเอาแต่ใจตนเอง

การประชุมปรึกษาหารือ

การประชุมศึกษารายกรณี ซึ่งได้ทำการประชุมในวันที่ 24 กรกฎาคม 2539 ได้ทำการประชุมที่ห้องแนะแนวโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยขอนแก่น (มอดินแดง) ซึ่งประกอบด้วยบุคคลต่อไปนี้ อาจารย์คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ อาจารย์โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยขอนแก่น (มอดินแดง) โดยใช้เวลาประชุมประมาณ 1 ชั่วโมง ซึ่งผลจากการประชุมศึกษารายกรณีสามารถสรุปปัญหาได้ดังนี้

1. สาเหตุจากเด็กหญิงเพชร

1.1 ขาดเทคนิค หรือวิธีในการเรียน เช่น อ่านหนังสือ การจัดเวลาในการทบทวนบทเรียน

1.2 ขาดแรงจูงใจในการเรียน เพราะคิดว่าตนเองมีเขาวนปัญญาต่ำ

1.3 ขาดสมาธิ ขณะที่ฟังอาจารย์สอนมักจะนั่งเหม่อลอย

1.4 เขาวนปัญญาอยู่ในระดับต่ำกว่าเกณฑ์ปกติ

2. สาเหตุจากสิ่งแวดล้อม

2.1 กลุ่มเพื่อนมีผลการเรียนที่ค่อนข้างต่ำเช่นเดียวกัน ฉะนั้นอาจเป็นสาเหตุให้ขาดแรงจูงใจในการแข่งขัน

2.2 ครูที่สอนพิเศษตั้งแต่สมัยเด็กใช้วิธีการสอนโดยการช่วย เด็กหญิงเพชรโดยทำการบ้านให้ เป็นสาเหตุให้เด็กหญิงเพชรไม่ได้คิดตัดสินใจแก้ไขด้วยตนเอง ทำให้เกิดความเคยชิน จนกลายเป็นนิสัยการเรียน

2.3 ครอบครัวไม่ค่อยได้เข้มงวดกับการเรียนของเด็กหญิงเพชร โดยปล่อยให้เด็กรับผิดชอบการเรียนด้วยตนเอง ทำให้เด็กหญิงเพชรขาดที่พึ่งทางด้านการเรียน เช่น การอ่านหนังสือ การทำการบ้าน เป็นต้น

การวินิจฉัย

จากข้อมูลที่ได้จากกลวิธีการใช้แบบทดสอบ และกลวิธีที่ไม่ใช้แบบทดสอบ วินิจฉัยได้ว่าเด็กหญิงเพชร มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ จากสาเหตุดังนี้

1. สาเหตุจากเด็กหญิงเพชร

1.1 ขาดเทคนิคหรือวิธีในการเรียน

จากการสังเกต สัมภาษณ์ แบบสอบถาม บันทึกประจำวัน ทำให้ทราบว่ากรณีที่นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำสืบเนื่องมาจาก การไม่เข้าใจวิธีการเรียนที่ถูกต้อง ไม่มีสมาธิในการเรียน ขาดการทบทวน และทำความเข้าใจกับวิชาที่เรียนมาในแต่ละวัน ขาดเทคนิคในการเรียน กล่าวคือ อ่านหนังสือแล้วไม่สามารถจับใจความสำคัญได้ ตลอดจนไม่ได้ทำการบ้านตามที่อาจารย์สั่งให้ทำ จากสาเหตุดังกล่าวสรุปให้เห็นได้ว่า เด็กหญิงเพชรมีวิธีการเรียนที่ไม่เหมาะสม

1.2 ขาดแรงจูงใจในการเรียน

จากการสังเกต สัมภาษณ์ แบบสอบถาม และแบบทดสอบ มีผลสอดคล้องกันว่า เด็กหญิงเพชรมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ เพราะขาดแรงจูงใจในการเรียนทำให้ขาดความคาดหวัง ในเรื่องการเรียน ไม่มีความพยายามในการทำงานที่ยาก ให้ประสบความสำเร็จ ขาดความภาคภูมิใจในตนเอง

1.3 สภาวะเชาวน์ปัญญาต่ำกว่าเกณฑ์ปกติ

จากแบบทดสอบ ด้วยแบบทดสอบเชิงจิตวิทยา การที่เด็กหญิงเพชรมีผลการเรียนไม่ดีเป็นเพราะเด็กหญิงเพชรมีระดับเชาวน์ปัญญาที่ต่ำกว่าเกณฑ์ โดยอาจมีสาเหตุสืบเนื่องมาจากเคยป่วยเป็นโรคธาลัสซีเมีย (Thalassemia) หรือโรคโลหิตจาง ซึ่งผลกระทบของโรคนี้จะส่งผลกระทบต่อพัฒนาการทางสมอง ด้วยสาเหตุดังกล่าวจึงอาจเป็นผลให้เด็กหญิงเพชรมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ

1.4 มีบุคลิกภาพพึ่งพา

จากการสัมภาษณ์ทำให้ทราบว่า ครูที่สอนพิเศษในวิชาภาษาอังกฤษ และวิชาเลขในสมัยเด็กใช้วิธีการสอน โดยช่วยเด็กหญิงเพชรโดยทำการบ้านให้ จนทำให้เกิดความเคยชิน และขาดการทบทวนบทเรียน และทำความเข้าใจเนื้อหาบทเรียนในแต่ละวัน ตลอดจนขาดความมั่นใจในตนเอง จึงทำให้พื้นฐานการเรียนไม่ดี เมื่อมาเรียนต่ำในระดับมัธยม ผลการเรียนจึงตกต่ำลงไปด้วย

2. สาเหตุจากสิ่งแวดล้อม

2.1 กลุ่มเพื่อนมีผลการเรียนที่ต่ำเหมือนกัน

จากการสัมภาษณ์ อดิษฐ์ประวัติ ทำให้ทราบว่าอยู่ในกลุ่มเพื่อนที่มีผลการเรียนที่ต่ำเหมือนกัน นอกจากนั้นยังขาดความพยายามในการเรียน เช่น ไม่ทำการบ้าน ไม่ทบทวนบทเรียน เนื่องจากตอนนี้เด็กหญิงเพชรอยู่ในช่วงวัยรุ่น ซึ่งการรวมกลุ่มถือได้ว่าเป็นหัวใจสำคัญของเด็กในวัยนี้ เมื่อเด็กหญิงเพชรอยู่ในกลุ่มเพื่อนที่ขาดความรับผิดชอบทางการเรียน อาจเป็นสาเหตุให้เด็กหญิงเพชร ขาดแรงจูงใจที่จะแข่งขัน เพราะขาดสิ่งเร้าที่เป็นตัวกระตุ้น นอกจากนั้นยังไม่สามารถที่ติดกันภายในกลุ่มได้ เนื่องจากขาดเป้าหมายที่ชัดเจนในการเรียน จากสาเหตุ

ดังกล่าว ทำให้เด็กหญิงเพชรขาดแรงจูงใจที่จะแข่งขันในเรื่องการเรียนจนทำให้มาเรียนหนังสือโดยไม่มีจุดมุ่งหมายที่ชัดเจนแน่นอน

2.2 ครอบครัวไม่ค่อยได้เข้มงวดกับการเรียน

จากการสัมภาษณ์ผู้ปกครองและแบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคล พบว่าระดับการศึกษาของผู้ปกครองจัดอยู่ในระดับต่ำ ทำให้ขาดความรู้ เกี่ยวกับระบบการศึกษา อันมีผลทำให้ไม่สามารถช่วยเหลือและเป็นที่ปรึกษาแก่บุคคลในเรื่องการเรียนได้

2.3 ความคาดหวังของผู้ปกครองที่สูงกว่าศักยภาพของเด็ก

จากการสัมภาษณ์ ทำให้ทราบว่า ผู้ปกครองมีความคาดหวังอยากให้เด็กหญิงเพชรได้เข้าศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา ซึ่งสูงเกินศักยภาพของเด็กหญิงเพชร ทำให้เด็กหญิงเพชร รู้สึกผิดและตำหนิตนเอง อันส่งผลให้เกิดความเครียดและเสียสุขภาพจิต

การช่วยเหลือและส่งเสริม

(1) การให้ความช่วยเหลือและส่งเสริมทางตรง

ปรึกษาปัญหาที่เกิดขึ้นกับอาจารย์ที่โรงเรียน เพื่อให้เกิดความกระจ่างและค้นหาแนวทางในการให้ความช่วยเหลือและส่งเสริมให้เด็กหญิงเพชรมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น

(2) การให้ความช่วยเหลือทางตรงและส่งเสริมทางอ้อม

2.1 ให้คำปรึกษาโดยใช้กลวิธี MT METHOD หรือ LAC METHOD เพื่อให้เด็กหญิงเพชร ได้กระจ่างในปัญหาและจัดระบบการใช้เวลาให้เหมาะสม ด้วยการใช้เวลาให้เหมาะสม ยอมรับความจริง พยายามพัฒนาตนเอง ตลอดจนวางเป้าหมายในชีวิตที่ถูกต้อง

2.2 ให้คำปรึกษาเพื่อพัฒนาการยอมรับตนเอง โดยมีจุดมุ่งหมายให้เด็กหญิงเพชรตระหนักถึงศักยภาพของตน รวมถึงความถนัด ความสนใจ เพื่อวางเป้าหมายในการเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

การทำนายผล

เนื่องจากปัญหาของเด็กหญิงเพชร มีสาเหตุมาจากสติปัญญา ดังได้กล่าวมาแล้วอันมีผลทำให้ระดับสติปัญญาของเด็กหญิงเพชรอยู่ในระดับต่ำกว่าปกติ เมื่อนำมาวิเคราะห์เพื่อทำนายผลพบว่า ปัญหาดังกล่าวไม่รุนแรงนัก เด็กสามารถเรียนร่วมกับเด็กธรรมดาในหลักสูตรธรรมดา แต่

ต้องใช้ความพยายามมากกว่าเด็กธรรมดา จากปัญหาดังกล่าวสามารถพัฒนาได้ หากได้รับความร่วมมือจากเด็กหญิงเพชรและผู้ที่เกี่ยวข้อง

การติดตามผล

หลังจากให้การช่วยเหลือ ผู้วิจัยได้ติดตามผลเป็นระยะปรากฏผลดังนี้

1. จากการสัมภาษณ์ สรุปลงได้ว่า เด็กหญิงเพชรพยายามปรับปรุงตนเองเกี่ยวกับนิสัยในการเรียน และมีพฤติกรรมในการเรียนที่เหมาะสม เช่น การจัดเวลาในการทบทวนบทเรียนในแต่ละวัน
2. จากการสัมภาษณ์ผู้ปกครอง และอาจารย์ที่สอนพบว่า เด็กหญิงเพชรมีพฤติกรรมการเรียนเปลี่ยนแปลงในทางที่ดีขึ้น หากแต่ต้องใช้เวลาพอสมควรในการทำความเข้าใจบทเรียน
3. จากการ รายงานผลการเรียนเด็กหญิงเพชรมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าเดิม กล่าวคือ แต่ก่อนสอบไม่ผ่านในวิชาคณิตศาสตร์ และภาษาอังกฤษ แต่ผลการเรียนในปัจจุบันได้เกรดระดับ 2 ในวิชาคณิตศาสตร์ และ เกรดระดับ 1 ในวิชาภาษาอังกฤษ ซึ่งนับว่ามีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงอย่างเห็นได้ชัด

กรณีศึกษารายที่ 2 เด็กหญิงพลอย (ระยะเวลาศึกษาตั้งแต่วันที่ 9 มกราคม 2539 ถึงวันที่ 5 กรกฎาคม 2539 รวมเวลา 179 วัน

ข้อมูลส่วนตัว

ชื่อ พลอย (นามสมมติ) อายุ 14 ปี เกิดวันที่ 23 พฤศจิกายน พ.ศ.2524 เพศ หญิง สัญชาติไทย เชื้อชาติไทย ศาสนาพุทธ กำลังเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยขอนแก่น (มอดินแดง) ปัจจุบันอาศัยอยู่กับบิดาและมารดาเลี้ยง

ลักษณะทั่วไป

วัยรุ่นหญิงไทย รูปร่างสมส่วน ผิวค่อนข้างคล้ำ ผมดำ ตาสองชั้น ลักษณะร่าเริงแจ่มใส แต่งกายสะอาด ช่างพูด สุขภาพร่างกายแข็งแรงหนัก 52 กิโลกรัม สูง 156 เซนติเมตร

สภาพปัญหา

เด็กมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ เกรดเฉลี่ยสะสมในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ได้เกรดเฉลี่ย 0.96

วัตถุประสงค์

เพื่อช่วยเหลือหาสาเหตุและช่วยเหลือให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ดีขึ้น

ประวัติส่วนตัว

ชื่อบิดา นายศักดิ์ (นามสมมติ) อายุ 39 ปี ชื่อมารดา นางสาวสมศรี อายุ 39 ปี บิดา จบระดับการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 มารดาจบระดับการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 บิดา ประกอบอาชีพลูกจ้างประจำของหน่วยงานทางราชการ มารดาประกอบอาชีพค้าขาย บิดามี รายได้เดือนละ 5,000 บาทพักอาศัยที่บ้านพักข้าราชการของหน่วยงานราชการ

บิดามารดาแยกทางกัน ตั้งแต่เด็กหญิงพลอยยังเรียนอยู่ในระดับประถมศึกษา ปัจจุบันเด็กหญิงพลอยอาศัยอยู่กับบิดา มารดาเลี้ยง และน้องสาวต่างมารดา 1 คน ซึ่งกำลังเรียนอยู่ชั้น ประถมศึกษาของโรงเรียนเอกชนแห่งหนึ่ง

ชีวิตวัยเด็ก

เด็กหญิงพลอย เข้ารับการศึกษาในโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยขอนแก่น (มอดินแดง) ตั้งแต่ระดับชั้นอนุบาล 1 ในช่วงนี้บิดาไปศึกษาต่อที่กรุงเทพฯ เป็นเวลา 4 ปี เมื่อกลับมาได้แยกทางกับมารดา โดยเด็กหญิงพลอยแยกไปอยู่กับมารดา จนเด็กหญิงพลอยเรียนถึงระดับมัธยมศึกษาปีที่ 1 บิดามารดาจึงหย่าขาดจากกัน โดยบิดาได้ทำการสมรสใหม่ และเด็กหญิงพลอยได้กลับมาอยู่กับบิดาจนกระทั่งถึงปัจจุบัน

ชีวิตปัจจุบัน

กำลังศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยขอนแก่น (มอดินแดง) ผลการเรียนที่ได้ในเทอมแรกได้เกรดเฉลี่ย 0.72 ความรู้สึกเกี่ยวกับปัจจุบันมีความรู้สึกผิดเกี่ยวกับความประพฤติที่ไม่ดีของตนเอง เช่น การหนีออกจากบ้าน และการไม่ตั้งใจเรียน เรียนได้เกรดไม่ดี ความคาดหวังในอนาคต อยากประกอบอาชีพค้าขาย จากการสังเกตพบว่า เด็กหญิงพลอยมีมนุษยสัมพันธ์กับบุคคลรอบข้าง

ประวัติการศึกษา

จากการศึกษาข้อมูลส่วนบุคคลและระเบียบสัมภาษณ์ ทำให้ทราบว่าได้เข้ารับการศึกษาในโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยขอนแก่น (มอดินแดง) ตั้งแต่ระดับชั้นอนุบาล 1 ปัจจุบันศึกษาอยู่ในระดับมัธยมศึกษาปีที่ 2 ผลการเรียนในระดับประถมศึกษาไม่ค่อยดีนัก จนกระทั่งถึงปัจจุบันโดย

ผลการเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ได้ผลเกรดเฉลี่ย 0.96 และผลการเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ได้เกรดเฉลี่ยในเทอมแรก 0.72 ซึ่งจัดได้ว่าอยู่ในระดับของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ

ประวัติสุขภาพ

โดยทั่วไปสุขภาพร่างกายแข็งแรง ไม่เคยเข้ารับการรักษาในโรงพยาบาล น้ำหนัก ส่วนสูง อยู่ในเกณฑ์ปกติ

งานอดิเรก

ช่วยทำและขายอาหารให้เพื่อนข้างบ้าน เมื่อมีเวลาว่างชอบนั่งฟังเพลง หรือนั่งสมาธิในบางครั้ง

ข้อมูลของเด็กหญิงพลอย

กลวิธีที่ไม่ใช้แบบทดสอบ

1. ระเบียบสะสม

จากการศึกษาจากระเบียบสะสม ทำให้ทราบว่า เด็กหญิงพลอยมีผลการเรียนต่ำหลายวิชา กล่าวคือ วิชาคณิตศาสตร์ วิชาภาษาอังกฤษ วิชาวิทยาศาสตร์ ได้เกรด 0 ในวิชาคณิตศาสตร์ วิชาภาษาอังกฤษ และวิชาวิทยาศาสตร์ ส่วนวิชาที่ได้ผลการเรียนดีคือ วิชาพลศึกษา วิชางานบ้าน และวิชาศิลปะ โดยได้เกรด 4 ในวิชาพลศึกษา และได้เกรด 3 ในวิชางานบ้าน และวิชาศิลปะ

2. สังคมมิติ

จากการทำสังคมมิติโดยใช้ข้อความสถานการณ์ที่เป็น "การทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม" ปรากฏว่าเด็กหญิงพลอยไม่ได้รับการเลือกจากสมาชิกในกลุ่ม (Rejectee) จากจำนวนนักเรียนทั้งหมด 50 คน เป็นนักเรียนหญิง 24 คน นักเรียนชาย 25 คน

3. ไครเอ่ย์

จากการใช้กลวิธีไครเอ่ย์ ซึ่งถามถึงการประเมินการยอมรับจากเพื่อน 3 ด้าน ซึ่งได้แก่ ด้านมนุษยสัมพันธ์ ด้านสุขภาพจิต และด้านนิสัยในการเรียน พบว่า เด็กหญิงพลอยได้รับการประเมินจากเพื่อน อันได้แก่ ด้านกลุ่มมนุษยสัมพันธ์ เป็นผู้ไม่ชอบมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม

กับคนอื่นจำนวน 10 คน จากเพื่อนนักเรียนจำนวน 49 คน ซึ่งถือได้ว่าเป็นการถูกประเมินจากส่วนน้อยของเพื่อนในห้อง ส่วนด้านกลุ่มนิสัยในการเรียนได้รับการประเมินว่าเป็นผู้ที่ชอบลอกการบ้านเพื่อนจำนวน 30 คน และเป็นผู้ไม่ส่งงานอาจารย์จำนวน 30 คน

4. แบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคล

จากการตอบแบบสอบถามข้อมูลดังกล่าว ทำให้พบว่าเด็กหญิงพลอยชอบวิชาศิลปะมากที่สุด เนื่องจากชอบการวาดเขียน ส่วนวิชาพุทธศาสนาชอบเพราะสนใจการทำสมาธิ เนื่องจากตนเป็นคนคิดมาก การทำสมาธิจะช่วยให้จิตใจสงบขึ้น ส่วนวิชาที่ไม่ชอบ ได้แก่ วิชาภาษาอังกฤษ เพราะเรียนไม่รู้เรื่อง ทำให้ไม่เข้าใจ ส่วนวิชาคณิตศาสตร์ ไม่ชอบเพราะเกลียดการคำนวณ และเนื้อหาเข้าใจยาก เด็กหญิงพลอยกล่าวว่าตนมีข้อบกพร่องคือไม่ชอบอ่านหนังสือ เพราะชอบเล่นกับเพื่อนเพลินจนทำให้ลืมเวลาที่จะทบทวนหนังสือและเพื่อการเรียน เพราะบิดามักว่าตนไม่สนใจเรียนหนังสือ

ส่วนในด้านความสนใจทั่วไป เด็กหญิงพลอยไม่สนใจกิจกรรมใดเป็นพิเศษและไม่เข้าร่วมกิจกรรมชมรมใด ๆ ของโรงเรียน โดยเด็กหญิงพลอยให้เหตุผลว่า ไม่สามารถประกอบกิจกรรมที่ไม่ชอบได้ เพราะในโรงเรียนไม่มีกิจกรรมที่น่าสนใจ

ส่วนทางด้านกีฬา เด็กหญิงพลอยชอบกีฬาวูต่ายน้ำเพียงอย่างเดียว

4. บันทึกประจำวัน

จากบันทึกประจำวันของเด็กหญิงพลอยเป็นระยะเวลา 1 สัปดาห์ ทำให้ทราบว่าเด็กหญิงพลอยมีกิจวัตรประจำวันที่ไม่เปลี่ยนแปลง กล่าวคือ ในวันจันทร์-วันศุกร์ เด็กหญิงพลอยมาโรงเรียนเวลาประมาณ 7.00-8.00 น. เลิกเรียนกลับบ้านเวลา 16.30 น. หลังจากกลับจากโรงเรียนจะเริ่มทำงานบ้าน รับประทานอาหารเย็น และดูโทรทัศน์ หลังจากนั้นออกไปคุยหรือเล่นกับเพื่อนโดยส่วนใหญ่ประมาณเวลา 18.00-22.30 น. และเข้านอนในเวลา 23.30 น. ส่วนในวันหยุดจะใช้เวลาส่วนใหญ่อยู่กับมารดา

6. การสัมภาษณ์

การสัมภาษณ์เด็กหญิงพลอย

จากการสัมภาษณ์ในด้านทัศนคติที่มีต่อตนเอง ทำให้ทราบว่าเด็กหญิงพลอย คิดว่าตนเองเป็นคนดีจริง ไม่ค่อยฟังใครนอกจากมีเหตุผลเพียงพอ ในด้านทัศนคติที่มีต่อตนเองในด้านการเรียน จากการสัมภาษณ์พบว่า เด็กหญิงพลอยมีความรู้สึกที่ตนเองเรียนอ่อน เนื่องจากไม่เข้าใจในบทเรียนและไม่กล้าที่จะซักถามอาจารย์ นอกจากนี้ยังมีความคิดว่าตนเองมีเพื่อนน้อยมาก ถึงจะขยันเพียงไรก็ตาม ผลการเรียนคงไม่ดีขึ้น ข้อบกพร่องที่รู้ตัว คือ มักนั่งเหม่อลอยในเวลาเรียน และขาดสมาธิในเวลาเรียน เมื่อถูกถามจึงตอบไม่ค่อยได้ ทำให้ถูกตำหนิบ่อย ๆ นอกจากนั้นเด็กหญิงพลอยมักไม่ชอบส่งงาน ทำให้ถูกอาจารย์ตำหนิ สาเหตุอาจเป็นเพราะไม่เข้าใจ หรือบางทีไม่อยากจะทำ พอถูกอาจารย์ตำหนิบ่อย ๆ มักแก้ไขโดยการลอกการบ้านเพื่อนส่ง ตนไม่ค่อยวิตกกังวลเกี่ยวกับการเรียนเท่าไรนัก เพราะเคยชินกับการสอบซ่อมมาตั้งแต่อยู่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 แล้ว จึงไม่กลัวการตกชั้น เพราะโรงเรียนจะเปิดโอกาสให้ซ่อมและไม่มีความรู้สึกอายเพื่อนเพราะเพื่อนไม่ลุ่มก็สอบซ่อมเหมือนกัน อย่างไรก็ตาม เด็กหญิงพลอยยังต้องการมีผลการเรียนที่ดีขึ้นและสอบซ่อมน้อยลง

ในด้านทัศนคติที่มีต่อครอบครัว จากการสัมภาษณ์ ทำให้ทราบว่าเด็กหญิงพลอยมีสัมพันธภาพระหว่างบิดาไม่ดีนัก ตนมักถูกทำโทษอย่างรุนแรงอยู่เสมอ โดยมารดาเลี้ยงมักพูดขู่ข่มส่งเสริมให้บิดาลงโทษ เด็กหญิงพลอยเล่าว่าบิดาและมารดาเลี้ยง ซึ่งไม่ได้ทำงานเป็นหลักแหล่งมักจะออกไปเล่นการพนัน และกลับดึกมากโดยปล่อยตนอยู่ดูแลน้อง เพียงลำพังบางครั้งบิดาเมาสุราและพาลทุบตีตน ทำให้เด็กหญิงพลอยคิดถึงมารดามากและต้องการกลับไปอยู่กับมารดา มากกว่า แต่ทำไม่ได้เพราะที่อยู่ของมารดาค่อนข้างจำกัด เด็กหญิงพลอยมีความรู้สึกที่บิดาไม่เข้าใจตนเอง และชอบบังคับ หรือทำโทษด้วยการตีจนทำให้เด็กหญิงพลอยเกิดความรู้สึกต่อต้าน ไม่อยากทำตามที่บิดาสั่ง เด็กหญิงพลอยมีทัศนคติต่อบิดาว่าเป็นคนดุน ไม่ฟังเหตุผล และอยากให้บิดาเข้าใจตนมากกว่านี้ ทัศนคติที่มีต่อมารดามีความรู้สึกสนิทสนมมากกว่า ทัศนคติที่มีต่อมารดาเลี้ยง เด็กหญิงพลอยมีความรู้สึกห่างเหินและไม่ค่อยด้วย มีความรู้สึกที่ตั้งแต่บิดาสมรสใหม่ บิดารักตนน้อยลง ถ้าเป็นไปได้อยากให้บิดามารดากลับมาอยู่ด้วยกันเหมือนเดิม

ในด้านทัศนคติที่มีต่อเพื่อน จากการสัมภาษณ์ทำให้ทราบเด็กหญิงพลอยไม่ค่อยสนิทกับเพื่อนที่โรงเรียนเท่าใดนัก ส่วนใหญ่เป็นเพียงคบกันผิวเผิน เพื่อน ๆ มักจะมองว่าเป็นคนที่มีมนุษยสัมพันธ์ดี ร่าเริง เบิกเผย แต่จริง ๆ แล้ว เด็กหญิงพลอยมีความรู้สึกค่อนข้างอายในการที่จะเปิดเผยเรื่องราวครอบครัว ให้เพื่อนฟังเพื่อนที่สนิทจะเป็นเพื่อนจากต่างโรงเรียนโดยมีอยู่ 3 คน ซึ่งเด็กหญิงพลอยให้เหตุผลว่าเป็นเพราะเพื่อนมีสถานภาพทางครอบครัวเหมือนกับตน ทำให้สามารถคุยและเข้าใจกันได้ง่าย

การสัมภาษณ์อาจารย์

จากการสัมภาษณ์อาจารย์ประจำชั้น จากการสัมภาษณ์ทำให้ทราบว่า เด็กหญิงพลอยมีผลการเรียนที่ค่อนข้างอ่อน กล่าวคือ ผลการเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 เทอมแรกได้เกรดเฉลี่ย 0.72 ซึ่งอยู่ในเกณฑ์ต่ำ ครูประจำชั้นให้ความเห็นว่าเด็กหญิงพลอยเป็นเด็กที่ขาดเรียนบ่อย โดยเข้าใจว่าเป็นเพราะเกิดความขัดแย้งระหว่างบิดา ซึ่งบิดาต้องการให้เรียนหนังสือต่างกับมารดา ซึ่งมีความคิดเห็นว่าการให้เด็กเรียนอยากให้อ่านช่วยค่าขาย ทำให้เด็กหญิงพลอยเกิดความสับสน อาจเป็นผลให้ขาดความรับผิดชอบ เช่น เมื่อนัดสอบซ่อม อาจารย์ประจำวิชาต้องคอยเตือน นอกจากนั้นอาจารย์ยังได้รับฟ้องจากอาจารย์ประจำวิชาต่าง ๆ มีความเห็นว่าไม่ชอบส่งงานในด้านกลุ่มเพื่อนสนิทจะมีผลการเรียนที่ค่อนข้างอ่อนเหมือนกัน

จากการสัมภาษณ์อาจารย์ประจำวิชาศิลปะ จากการสัมภาษณ์อาจารย์ประจำวิชาศิลปะ ซึ่งเป็นวิชาที่เด็กหญิงพลอยชอบเรียน อาจารย์ประจำวิชาได้ให้ความเห็นว่า เด็กหญิงพลอยขาดความรับผิดชอบในการส่งงาน และมักขาดความพร้อมในการเตรียมอุปกรณ์เพื่อทำงานศิลปะ งานที่ให้ทำจะส่งทุกชิ้น ส่วนผลงานยังไม่ค่อยเด่นชัดอยู่ในขั้นที่สามารถพัฒนาได้

จากการสัมภาษณ์อาจารย์ประจำวิชาพุทธศาสนา จากการสัมภาษณ์อาจารย์ประจำวิชาพุทธศาสนา ซึ่งเป็นวิชาที่เด็กหญิงพลอยชอบเรียน อาจารย์ประจำวิชาได้ให้ความเห็นว่า เด็กหญิงพลอยขาดความรับผิดชอบทางการเรียน มักไม่ค่อยส่งงาน ผลการเรียนที่ได้จะอยู่ในระดับต่ำ บุคลิกภาพร่าเริง มีมนุษยสัมพันธ์กับบุคคลรอบข้าง เพื่อนสนิทจะขาดความรับผิดชอบทางการเรียนเหมือนกัน

จากการสัมภาษณ์อาจารย์ประจำวิชาภาษาอังกฤษ จากการสัมภาษณ์อาจารย์ประจำวิชาภาษาอังกฤษ ซึ่งเป็นวิชาที่เด็กหญิงพลอยไม่ชอบเรียน อาจารย์ประจำวิชาให้ความเห็นว่า เด็กหญิงพลอยขาดความรับผิดชอบทางการเรียน ไม่ค่อยส่งงานอยู่บ่อยครั้งและเวลานั่งเรียนมักจะนั่งเหม่อลอย ผลการเรียนรู้ที่ได้จะอยู่ในระดับค่อนข้างต่ำ บุคลิกภาพ รักสวยรักงาม มีมนุษยสัมพันธ์กับบุคคลรอบข้าง กลุ่มเพื่อนสนิทมีผลการเรียนต่ำ และขาดความรับผิดชอบทางการเรียนเหมือนกัน

จากการสัมภาษณ์อาจารย์ประจำวิชาคณิตศาสตร์ จากการสัมภาษณ์อาจารย์ประจำวิชาคณิตศาสตร์ ซึ่งเป็นวิชาที่เด็กไม่ชอบเรียน อาจารย์ประจำวิชาให้ความเห็นว่า เด็กหญิงพลอยมักนั่งเหม่อลอยในขณะสอน เมื่อถามจะตอบไม่ได้ ไม่ค่อยทำงานส่ง และผลการเรียนรู้ที่ได้จะอยู่ในระดับค่อนข้างต่ำ กลุ่มเพื่อนสนิทมีผลการเรียนต่ำ และขาดความรับผิดชอบทางการเรียนเหมือนกัน

7. การสังเกต

พฤติกรรมพักกลางวัน จากการสังเกตเป็นเด็กหญิงพลอยมักจะรับประทานอาหารพักกลางวันกับกลุ่มเพื่อนประมาณ 4-5 คน เพื่อนในกลุ่มส่วนใหญ่ที่รับประทานอาหารพักกลางวันจะเป็นกลุ่มเดียวกัน ขณะที่รับประทานจะคุยหยอกล้อเล่นกับเพื่อนไปด้วย

พฤติกรรมมาโรงเรียนและกลับจากโรงเรียน เด็กหญิงพลอยจะมาถึงโรงเรียนประมาณเวลา 7.30-8.00 น. โดยนั่งรถโดยสารประจำทาง เมื่อมาถึงมักลอกการบ้านเพื่อนและกลับจากโรงเรียนเวลา 16.00 น. โดยรถโดยสารประจำทาง ไม่ได้เรียนพิเศษหลังเวลาเลิกเรียน เช่นเดียวกับเพื่อนส่วนใหญ่

พฤติกรรมที่แสดงออกในวิชาที่ชอบเรียน (วิชาศิลปะ และวิชาพุทธศาสนา) จากการสังเกตในวิชาศิลปะเด็กหญิงพลอยมักคุยกับเพื่อนในขณะเวลาเรียน เมื่ออาจารย์สั่งงาน เด็กหญิงพลอยจะกระตือรือร้นทำงานชิ้นนั้น พร้อมกับคุยหยอกล้อเล่นกับเพื่อนไปด้วย ส่วนในทางด้านพุทธศาสนา สังเกตพบว่าจะตั้งใจเรียน ไม่ค่อยคุยกับเพื่อน

พฤติกรรมที่แสดงออกในวิชาที่ไม่ชอบเรียน (วิชาภาษาอังกฤษ และวิชาคณิตศาสตร์) เด็กหญิงพลอยมักเหม่อลอยขณะที่อาจารย์สอน เมื่ออาจารย์เรียกถามมักจะตอบไม่ค่อยได้ ทำให้ถูกตำหนิ หรือถูกทำโทษจากอาจารย์

8. อัจฉริยะประดิษฐ์

จากการเขียนอัตชีวประวัติของเด็กหญิงพลอย ทำให้ทราบว่า ครอบครัวของเด็กหญิงพลอยประกอบด้วยบิดา มารดาเลี้ยง น้องสาว และตนเอง เด็กหญิงพลอยมีความรู้สึกห่างเหินไม่ค่อยสนิทสนมครอบครัวนัก และเด็กหญิงจะมาอาศัยอยู่กับบิดาและมารดาเลี้ยง จึงรู้สึกค่อนข้างลำบากในการทำควมคุ้นเคย เพราะบิดามักจะกลับบ้านดึก และเป็นคนดุจึงทำให้ไม่กล้าที่จะปรึกษาปัญหาต่าง ๆ กับบิดา ในสมัยที่เด็กหญิงพลอยเรียนระดับชั้นประถมศึกษาเด็กหญิงพลอยอาศัยอยู่กับมารดา เพราะบิดาไปเรียนต่อที่กรุงเทพมหานคร เวลามีปัญหาจะปรึกษามารดาเสมอ เด็กหญิงพลอยมีความรู้สึกว่าการครอบครัวของตนเองน่าจะมีสุขมากกว่าที่เป็นอยู่ ถ้าสมาชิกในครอบครัวมีเวลาว่างพอที่จะรับฟังปัญหาของแต่ละคนในครอบครัว

ในทางด้านการเรียน เด็กหญิงพลอยได้เข้าศึกษาในโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยขอนแก่น (มอดินแดง) ตั้งแต่ระดับชั้นอนุบาล 1 ผลการเรียนรู้ที่ได้ในระดับประถมศึกษา ผลการเรียนรู้ที่ปกติธรรมดาได้ไม่ค่อยดีนัก ดังนั้นจึงคิดว่าเมื่อมาเรียนต่อในระดับมัธยม การที่ได้เกรดไม่ดีจึงถือว่าเป็นเรื่องปกติธรรมดา แต่อย่างไรก็ตามเด็กหญิงพลอยยังต้องการให้มีผลการเรียนดีขึ้น เพราะบิดามักจะบ่นอยู่เสมอว่าการที่เรียนได้ไม่ดี ทำให้สิ้นเปลืองค่าใช้จ่าย เคยพยายามเอาชนะคำพูดของบิดา โดยการตั้งใจเรียนทำคะแนนให้ดี แต่ไม่สามารถทำได้เพราะไม่มีสมาธิ บางทีจะมาเร่งอ่านในวันสุดท้ายของวันที่จะสอบหรือทำให้อ่านหนังสือไม่ทัน หรือบางทีไม่ได้อ่านเลย ซึ่งตนก็ยอมรับ และพยายามแก้ไขตรงส่วนนี้ให้ดีขึ้น

ในด้านเพื่อนในโรงเรียน เด็กหญิงพลอย ไม่สนิทกับใครพิเศษทำให้ไม่สามารถเล่าปัญหาในครอบครัวได้ เพื่อนสนิทส่วนใหญ่จะเป็นเพื่อนจากต่างโรงเรียน ทำให้ตนไม่มีที่ระบายหรือที่ปรึกษา

9. การเยี่ยมบ้าน

จากการเยี่ยมบ้าน 2 ครั้ง พบบิดาและมารดาเลี้ยง ทำให้ทราบว่าเด็กหญิงพลอยอาศัยอยู่ในแฟลต ซึ่งมีสภาพภายในห้องค่อนข้างร้อนอุดอู้ มีเสียงดังรบกวนตลอดเวลาจากก่อสร้างข้างที่พัก ภายในห้องไม่มีห้องที่เป็นสัดส่วนในการอ่านหนังสือ ทบทวนหนังสือ จากการสัมภาษณ์บิดาทำให้ทราบว่าเด็กหญิงพลอยมีผลการเรียนไม่ดี ตั้งแต่ประถมและเพิ่มมากขึ้นในระดับมัธยมศึกษา บิดาของเด็กหญิงพลอยเล่าว่า เคยขอรับการปรึกษาจากอาจารย์ประจำชั้น

ทำให้ทราบถึงสาเหตุที่เรียนไม่ดีว่าเป็นเพราะไม่ส่งงาน และพยายามที่จะแก้ไขโดยการบังคับดุ
ทำโทษโดยการตีถ้าไม่ทำตามแต่เด็กหญิงพลอยไม่เชื่อฟัง เมื่อทำโทษบ่อยครั้งเข้าจะหนีไปนอน
บ้านเพื่อน จนต้องไปตามกลับบ้านนอกจากนั้นยังพบว่า ผู้ปกครองไม่ได้เข้าไปมีส่วนช่วยสอนหรือ
ทบทวนให้เข้าใจเนื้อหาบทเรียน อาจเป็นเพราะบิดามีความรู้น้อย และมีความเชื่อว่าการที่
เด็กหญิงพลอยเรียนได้ไม่ดีเป็นเพราะเขาวนปัญญาต่ำ นอกจากนั้นยังพบว่าความมุ่งหวังของ
ผู้ปกครองต้องการให้เด็กหญิงพลอยมีความประพฤติที่ดีขึ้น สิ่งที่ยังกังวลเกี่ยวกับเด็กหญิงพลอยมาก
ที่สุดในเวลานี้ คือการคบเพื่อน โดยเกรงว่าคนเพื่อนที่ไม่ดี หรือทำสิ่งที่ไม่ตามเพื่อน

จากการสัมภาษณ์มารดาเลี้ยง ทำให้ทราบว่า ไม่ค่อยคุยกัน เพราะเมื่อกลับบ้าน
เด็กหญิงพลอยนอนหลับแล้ว ตนจะกลับมาพร้อมกับบิดาของเด็ก และมีทัศนคติต่อเด็กหญิงพลอยว่า
เกเร ชอบหนีออกจากบ้าน บางครั้งขโมยของในบ้าน เช่น เงิน เป็นต้น

กลวิธีใช้แบบทดสอบ

จากการทดสอบเชิงจิตวิทยา โดยคุณสุวรรณ ทองอ่อน นักจิตวิทยา โรงพยาบาล
ศรีนครินทร์ ได้ดำเนินการทดสอบในวันที่ 13 มีนาคม 2539 โดยดำเนินการทดสอบ แบบทดสอบ
วัดเชาว์ปัญญา WISC (Wechsler Intelligence Scale for Children) แบบสอบถาม
SCT (Sentence Completion Test) แบบทดสอบบุคลิกภาพ DAP (Draw A Person
Test) จากการแปลผลพบว่า

1. แบบทดสอบ WISC (Wechsler Intelligence Scale For Children) พบว่า

Verbal IQ = 119

Performance IQ = 117

Full IQ = 120

VERBAL IQ เป็นการทดสอบวัดความสามารถทางด้านภาษา Performance IQ เป็น
การทดสอบวัดความสามารถทางด้านภาคปฏิบัติ จากการทดสอบพบได้ว่าเด็กหญิงพลอยจะได้รับ
คะแนนการทดสอบทางด้านภาษามากกว่าทางด้านภาคปฏิบัติ ซึ่งเมื่อพิจารณาโดยใช้สูตรหา
ความสามารถทางสมอง พบว่า ระดับเชาว์ปัญญาอยู่ในระดับ 120-139 ซึ่งแสดงว่าเชาว์
ปัญญาของเด็กหญิงพลอยอยู่ในระดับฉลาด (Superior) นอกจากนั้นยังพบว่าเด็กมีความสามารถ
ด้านทฤษฎีมากกว่าปฏิบัติ

2. แบบทดสอบถาม SCT (Sentence Completion Test)

จากแบบทดสอบทำให้ทราบว่าในด้านครอบครัว ในส่วนภาพลักษณ์ที่มีต่อบิดา เด็กหญิงพลอยมีความรู้สึกขัดแย้งกับบิดา แต่ไม่กล้าที่จะเปิดเผย ตนเองมีความรู้สึกว่าเป็นคนดู ชอบ บังคับ นอกจากนั้นยังมีความรู้สึกว่าการรักตนเองน้อยลง และมีความคิดว่าคนในครอบครัวมองว่าตนเป็นคนไม่ดี ส่วนภาพลักษณ์ที่มีต่อมารดา เด็กหญิงมีความรู้สึกที่มารดาเข้าใจตนเองมากขึ้น ในด้านภาพพจน์ที่มีต่อตนเอง เด็กหญิงพลอยมีความรู้สึกผิดที่ทำให้ครอบครัวในเรื่องเกี่ยวกับการเรียน และการที่ตนหนีออกจากบ้าน

3. แบบทดสอบบุคลิกภาพ DAP (Draw A Person)

จากแบบทดสอบบุคลิกภาพ ทำให้ทราบว่าเด็กหญิงพลอยมีบุคลิกภาพที่รักสวยงาม นิยม การแต่งตัว มีความมั่นคงทางอารมณ์ เก็บความรู้สึก และมีแนวโน้มเป็นคนเก็บตัว

การประชุมศึกษารายกรณี (Case Conference)

ได้ดำเนินการประชุมในวันที่ 5 กรกฎาคม 2539 ซึ่งประกอบด้วย อาจารย์คณะ กรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ อาจารย์ธัญญา บุปผเวส และอาจารย์มัลลวีร์ อุดลัดณศิริ ซึ่งเป็นอาจารย์ประจำภาควิชาจิตวิทยาการศึกษา และอาจารย์โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยขอนแก่น (มอดินแดง) โดยใช้เวลาดำเนินการประชุม 1 ชั่วโมง สรุปผลได้ดังนี้

1. สาเหตุจากตัวเด็กหญิงพลอย

1.1 ขาดเทคนิค หรือวิธีในการเรียน เช่น อ่านหนังสือ การจัดเวลาในการทบทวนบทเรียน

1.2 ขาดแรงจูงใจในการเรียน เพราะคิดว่าตนเองมีเขาวงกตปัญญาต่ำ

1.3 ขาดสมาธิ ขณะที่ฟังอาจารย์สอนมักจะนั่งเหม่อลอย

2. สาเหตุจากสิ่งแวดล้อม

2.1 กลุ่มเพื่อนมีผลการเรียนที่ค่อนข้างต่ำเหมือนกัน ฉะนั้นจึงทำให้ขาดแรงจูงใจที่จะแข่งขัน

2.2 ปัญหาทางสภาวะครอบครัวที่แตกแยก และความคิดเห็นที่ไม่ตรงกันระหว่างบิดาที่อยากให้เรียนกับมารดาไม่อยากจะเรียน จึงทำให้เด็กเกิดความสับสน

2.3 ครอบครัวไม่เข้มงวดกับการเรียนของเด็กหญิงพลอย โดยปล่อยให้เด็กหญิงพลอยรับผิดชอบการเรียนด้วยตนเอง

การวินิจฉัย

จากข้อมูลที่ได้จากการรวบรวมข้อมูลทั้งกลวิธีที่ใช้แบบทดสอบ และกลวิธีที่ไม่ใช่แบบทดสอบ วินิจฉัยได้ว่า เด็กหญิงพลอย มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ จากสาเหตุดังนี้

1. สาเหตุจากเด็กหญิงพลอย

1.1 ขาดเทคนิค หรือวิธีในการเรียน เช่น อ่านหนังสือ จัดเวลาในการทบทวนบทเรียน

จากการสังเกต การสัมภาษณ์ แบบสอบถาม บันทึกประจำมีผลสอดคล้องกันว่า เด็กหญิงพลอยขาดสมาธิ ขาดเทคนิคในการเรียน กล่าวคือ เด็กจะใช้เวลาส่วนใหญ่ในการเที่ยวเล่นหรือคุยกับเพื่อน จนทำให้ขาดการทบทวนบทเรียนในแต่ละวัน รวมทั้งไม่ทำการบ้านส่งแสดงให้เห็นว่าเด็กหญิงพลอย มีพฤติกรรมในการเรียนไม่ถูกต้อง

1.2 ปัญหาการขาดแรงจูงใจในการเรียน

จากการสังเกต การสัมภาษณ์ แบบสอบถาม อัตชีวประวัติ ทำให้ทราบว่าเด็กหญิงพลอย ขาดแรงจูงใจในการเรียน มีความคาดหวังในเรื่องการเรียนต่ำ รู้สึกผิดและตำหนิตนเอง และขาดความภาคภูมิใจในตนเอง

2. สาเหตุจากสิ่งแวดล้อม

2.1 กลุ่มเพื่อนมีผลการเรียนที่ค่อนข้างต่ำเหมือนกัน ฉะนั้นจึงทำให้ขาดแรงจูงใจที่จะแข่งขัน

จากการสัมภาษณ์ อัตชีวประวัติ ทำให้ทราบว่า เด็กหญิงพลอยมีกลุ่มเพื่อนสนิทที่เรียนหนังสืออยู่ในระดับเกณฑ์ค่อนข้างต่ำ ตลอดจนขาดความรับผิดชอบทางการเรียน เช่น ไม่ทำการบ้าน ไม่ทบทวนบทเรียน เนื่องจากเด็กหญิงพลอยอยู่ในช่วงวัยรุ่น ซึ่งเด็กในวัยนี้การรวมกลุ่มกับเพื่อนเป็นสิ่งสำคัญเมื่อกลุ่มไม่อ่าน เด็กจะเอาอย่างกัน ยังเป็นผลให้ขาดแรงจูงใจที่จะแข่งขัน ขาดสิ่งเร้าที่เป็นตัวกระตุ้น นอกจากนั้นยังไม่สามารถติดกันได้ภายในกลุ่ม จึงทำให้ขาดเป้าหมายที่ชัดเจนในการเรียน ทำให้เป็นสาเหตุที่เด็กหญิงพลอยขาดแรงจูงใจในการเรียน

2.2 ปัญหาความสัมพันธ์ในครอบครัว

จากการสัมภาษณ์ สังเกต เยี่ยมบ้าน และอัตชีวประวัติ ทำให้ทราบว่า เด็กหญิงพลอยมีปัญหาในการปรับตัวในครอบครัว เนื่องจากสภาพครอบครัวแตกแยก บิดามารดาแยกทางกัน บิดาสมรสใหม่ทำให้เด็กหญิงพลอยไม่ยอมรับสภาพของมารดาเลี้ยง นอกจากนั้นเด็กหญิงพลอยยังเกิดความสับสนในความคิดเห็นที่ขัดแย้งกันระหว่างบิดาและมารดา อันเป็นเหตุให้เด็กหญิงพลอยเกิดความท้อแท้และขาดแรงจูงใจในการเรียน

2.3 ความใส่ใจของครอบครัวในด้านการเรียน

จากการสัมภาษณ์ และแบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคล ทำให้ทราบว่าสาเหตุอาจเนื่องมาจากระดับการศึกษาของผู้ปกครอง จัดอยู่ในระดับต่ำ ขาดความรู้เกี่ยวกับระบบการศึกษา ซึ่งมีผลทำให้ผู้ปกครองไม่สามารถช่วยเหลือและเป็นที่ปรึกษาแก่บุตรในเรื่องการเรียนได้

การช่วยเหลือและส่งเสริม

ผู้วิจัยดำเนินการช่วยเหลือและส่งเสริมทั้งทางตรงและทางอ้อม ดังนี้

1. ให้การช่วยเหลือและส่งเสริมทางอ้อม

ปรึกษาปัญหาที่เกิดขึ้นกับอาจารย์ที่โรงเรียน เพื่อให้เกิดความกระจ่างและค้นหาแนวทางในการให้ความช่วยเหลือ และส่งเสริมให้เด็กหญิงพลอยมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น

2. ให้การช่วยเหลือและส่งเสริมทางตรง

ให้คำปรึกษาโดยใช้กลวิธี MT METHOD หรือ LAC METHOD เพื่อให้เด็กหญิงพลอยได้กระจ่างในปัญหา และจัดระบบการใช้เวลาให้เหมาะสม ด้วยการรู้จักสำรวจตนเอง ยอมรับความจริง พยายามพัฒนาตนเองตลอดจนการวางแผนเป้าหมายในชีวิตที่ถูกต้อง

การนำเสนอผล

เนื่องจากปัญหาของเด็กหญิงพลอย เป็นปัญหาที่มีสาเหตุจากองค์ประกอบหลายด้าน กล่าวคือ ปัญหาเกิดจากเด็กหญิงพลอย และปัญหาจากสิ่งแวดล้อม ซึ่งผู้วิจัยพิจารณาแล้วเห็นว่าสาเหตุดังกล่าวแก้ไขได้ ถ้าหากเด็กหญิงพลอยและผู้เกี่ยวข้องให้ความร่วมมือที่จะแก้ปัญหานี้อย่างจริงจัง ก็จะสามารถช่วยเหลือได้

การติดตามผล

หลังจากได้ให้การช่วยเหลือ แล้วปรากฏผลดังนี้

จากรายงานสมุดผลการเรียนของเด็กหญิงพลอย พบว่ามีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้นจากเดิม เคยได้ผลการเรียนเฉลี่ย 0.72 ในเทอมต้น แต่หลังจากให้ความช่วยเหลือตามกระบวนการให้คำปรึกษาแล้วพบว่า เด็กหญิงพลอยมีผลการเรียนเฉลี่ย 1.28 ในเทอมปลาย ซึ่งกล่าวได้ว่ามีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้นอย่างเห็นได้ชัด

กรณีศึกษารายที่ 3 : เด็กหญิงแก้ว

(ระยะเวลาศึกษาตั้งแต่วันที่ 9 มกราคม 2539 ถึงวันที่ 28 กุมภาพันธ์ 2539 ระยะเวลา 51 วัน)

ข้อมูลส่วนตัว

ชื่อ แก้ว (นามสมมติ) อายุ 14 ปี เกิดวันที่ 20 มีนาคม 2524 เพศหญิง สัญชาติไทย ศาสนาพุทธ กำลังเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยขอนแก่น (มอดินแดง) ปัจจุบันอาศัยอยู่กับบิดามารดา

ลักษณะทั่วไป

วัยรุ่นหญิงไทย รูปร่างสมส่วน ผิวสีน้ำตาล ตาสีดำ บุคลิกภาพท่าทางร่าเริง แจ่มใส สุขภาพร่างกายแข็งแรงหนัก 52 กิโลกรัม สูง 156 เซนติเมตร

สภาพปัญหา

เด็กมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ ผลการเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ได้ผลการเรียนเฉลี่ย 0.95 ผลการเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ได้ผลการเรียนเกรดเฉลี่ยในเทอมแรก 0.69

วัตถุประสงค์

เพื่อหาสาเหตุและช่วยเหลือให้มีผลการเรียนที่ดีขึ้น

ประวัติส่วนตัว

ชื่อบิดา นายวิเชียร (นามสมมติ) อายุ 45 ปี ชื่อมารดา นางสาวอาน (นามสมมติ) อายุ 39 ปี บิดาจบระดับการศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มารดาจบระดับการศึกษาชั้นประถมศึกษา

ศึกษาปีที่ 4 บิดาประกอบอาชีพเป็นลูกจ้างประจำของหน่วยงานราชการ มีรายได้เดือนละ 5,000 บาท มารดาประกอบอาชีพแม่บ้าน อยู่บ้านเลขที่ 100 ตำบลศิลา อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น

บิดามารดาอยู่ด้วยกัน มีสมาชิกในครอบครัว 4 คน คือบิดา มารดา เด็กหญิงแก้ว และน้องสาว 1 คน อายุ 11 ปี ศึกษาอยู่ในโรงเรียนเอกชนแห่งหนึ่ง

ชีวิตวัยเด็ก

เด็กหญิงแก้ว เข้ารับการศึกษาในโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยขอนแก่น (มอดินแดง) ตั้งแต่ระดับประถมศึกษาปีที่ 1 สมาชิกในครอบครัวมีความสัมพันธ์อันดีต่อกัน

ชีวิตปัจจุบัน

กำลังศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ผลการเรียนที่ได้ในเทอมแรกได้เกรดเฉลี่ย 0.69 ความรู้สึกเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันต้องการจบการศึกษาเร็ว ๆ เพื่อหาเงินจุนเจือครอบครัว ความคาดหวังในอนาคตต้องการอยากประกอบอาชีพครู บุคลิกภาพ เป็นคนช่างกังวล ขี้อารมณ์ หงุดหงิดง่าย

ประวัติการศึกษา

จากการศึกษาข้อมูลส่วนบุคคลและระเบียบสัมภาษณ์ ทำให้ทราบว่าเด็กหญิงแก้วได้เข้ารับการการศึกษาในโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยขอนแก่น (มอดินแดง) ตั้งแต่ระดับชั้นอนุบาล 1 จนถึงระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ผลการเรียนในสมัยระดับประถมศึกษาไม่ค่อยดีนัก ส่วนผลการเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ได้ผลการเรียนเฉลี่ยรวมทั้งหมด 0.95 ผลการเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ได้ผลการเรียนเกรดเฉลี่ยในเทอมแรก 0.69

ประวัติสุขภาพ

โดยทั่วไปสุขภาพร่างกายแข็งแรง ไม่เคยเข้ารับการรักษารักษาโรงพยาบาล น้ำหนัก ส่วนสูง อยู่ในเกณฑ์ปกติ

งานอดิเรก

ประดิษฐ์สิ่งต่าง ๆ วาดรูป เขียนเรียงความ

กิจกรรมที่เข้าร่วมในโรงเรียน

เด็กหญิงแก้ว มักเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ที่โรงเรียนจัดขึ้น เช่น วันแม่ วันครู วันอาสาฬหบูชา เข้าค่ายกับทางโรงเรียน เป็นต้น

ข้อมูลของเด็กหญิงแก้ว

กลวิธีที่ไม่ใช่แบบทดสอบ

1. ระเบียบสนทนา

จากการศึกษาข้อมูลจากระเบียบสนทนา ทำให้ทราบว่า เด็กหญิงแก้วมีผลการเรียนต่ำหลายวิชาได้แก่ ภาษาไทย สังคม ภาษาอังกฤษ คณิตศาสตร์ โดยได้เกรด 1 ในวิชาภาษาไทย วิชาสังคม วิชาคณิตศาสตร์ และได้เกรด 0 ในวิชาภาษาอังกฤษ ส่วนวิชาที่ได้ผลการเรียนค่อนข้างดีคือ พลศึกษา สุขศึกษา งานช่าง โดยได้เกรด 3 ในวิชาสุขศึกษา วิชางานช่าง และได้เกรด 4 ในวิชาพลศึกษา

2. สังคมมิติ

การทำสังคมมิติใช้ข้อความสถานการณ์ "การทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม" ปรากฏว่าเด็กหญิงพลอยเป็นผู้ที่ไม่ได้รับเลือกจากสมาชิกในกลุ่ม (Rejectee) จากจำนวนนักเรียนทั้งหมด 50 คน เป็นนักเรียนหญิง 24 คนนักเรียนชาย 25 คน

3. ไครเอ่ย์

จากกลวิธีไครเอ่ย์ ซึ่งสอบถามการยอมรับจากเพื่อน 3 ด้าน ได้แก่ ด้านมนุษยสัมพันธ์ ด้านสุขภาพจิต ด้านนิสัยในการเรียน พบว่าเด็กหญิงแก้วได้รับการประเมินจากเพื่อน ๆ ทางลบ คือ ในด้านมนุษยสัมพันธ์ได้รับการประเมินจากเพื่อนในห้อง ว่าเป็นผู้ที่ถูกเพื่อนรังแกมากที่สุดจำนวน 30 คน ผู้ที่ไม่ชอบมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมกับคนอื่น จากเพื่อนนักเรียนในห้องจำนวน 30 คน และไม่ชอบให้เพื่อนยืมของ จากเพื่อนนักเรียนในห้องจำนวน 25 คน

ในด้านสุขภาพจิต พบว่าเด็กหญิงแก้วได้รับการประเมินจากเพื่อน ๆ ทางลบคือเป็นคนขี้อาย จากจำนวนเพื่อน 28 คน ผู้ที่ขี้นัยจากเพื่อนจำนวน 30 คน และผู้ที่ขี้นัยจากเพื่อนนักเรียนในห้องเรียนจำนวน 25 คน

ในด้านนิสัยในการเรียน ได้รับการประเมินจากเพื่อนว่าไม่ชอบส่งงานอาจารย์ และชอบลอกการบ้านเพื่อน จำนวน 35 คน และจำนวน 32 ตามลำดับ

4. แบบสอบถาม

จากการตอบแบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคล ทำให้ทราบว่าวิชาที่เด็กหญิงแก้วชอบมากที่สุดคือวิชาศิลปะ เพราะชอบวาดรูป วิชาที่ชอบรองลงมา คือ พลศึกษา เพราะได้ความรู้ ประสบการณ์ วิชาที่ชอบอีกวิชาหนึ่ง คือภาษาไทย เพราะมีเนื้อเรื่องให้อ่านมาก เกิดความรู้สึกสนุกสนาน

ส่วนวิชาที่ไม่ชอบ ได้แก่ วิชาคณิตศาสตร์ วิชาสังคม และวิชาคอมพิวเตอร์เพราะเนื้อหายากเรียนไม่เข้าใจ ส่วนข้อบกพร่องที่รู้ตัว คือ ไม่ค่อยส่งงาน ไม่ได้ทบทวนบทเรียน เนื่องจากไม่มีเวลาดูหนังสือ

กิจกรรมที่เข้าร่วม ได้แก่ เข้าค่ายกับทางโรงเรียน วันไหว้ครู

งานอดิเรก เด็กหญิงแก้วจะใช้เวลาในการวาดรูป เขียนเรียงความ ประดิษฐ์สิ่งต่าง ๆ ส่วนกีฬาที่สนใจ สนใจการเล่นกีฬาแบดมินตัน

เป้าหมายชีวิตในอนาคต อยากประกอบอาชีพ ครู

5. บันทึกประจำวัน

จากบันทึกประจำวันของเด็กหญิงแก้ว ตลอดเวลา 1 สัปดาห์ ทำให้ทราบว่า เด็กหญิงแก้วมีกิจวัตรประจำวัน ดังนี้ คือในวันจันทร์-วันศุกร์ จะไปถึงโรงเรียนประมาณเวลา 7.30-8.10 น. จะกลับบ้านในเวลา 15.30 น. ไม่ได้เรียนพิเศษหลังเลิกเรียน หลังจากกลับถึงบ้าน จะทำความสะอาดบ้าน ซักผ้า รับประทานอาหารเย็น ดูโทรทัศน์ เข้านอนอีกครั้งในเวลา 24.00 น. ส่วนในวันหยุดจะหารายได้พิเศษ โดยรับจ้างจัดพื้นที่ ฟื้นฟูพื้นที่กับพวกก่อนสร้างที่อยู่แถวบ้าน

6. การสัมภาษณ์

การสัมภาษณ์เด็กหญิงแก้ว

ในด้านทัศนคติที่มีต่อตนเอง จากการสัมภาษณ์เด็กหญิงแก้ว ทำให้ทราบว่า เด็กหญิงแก้วมีความรู้สึกว่าเป็นคนคิดมาก จิตใจอ่อนแอ มักร้องไห้เมื่อถูกเพื่อนล้อ ในด้านทัศนคติที่มีต่อการเรียน มีความรู้สึกที่ตนเรียนหนังสือไม่เก่งเมื่อเทียบกับเพื่อน ๆ ในกลุ่ม จนบางครั้งทำให้

เกิดความรู้สึกท้อแท้ไม่อยากเรียนหนังสือ ข้อบกพร่องทางการเรียนรู้ตัวคือไม่ค่อยเข้าใจในบทเรียน จนทำให้ไม่สามารถทำงานส่งอาจารย์ได้ ชอบนั่งเหม่อเวลาอาจารย์เรียกถามจึงตอบไม่ได้ นอกจากนั้นเด็กหญิงแก้วไม่มีเวลาทบทวนบทเรียนในแต่ละวัน จึงจำเป็นต้องอ่านตอนใกล้สอบ หรือบางทีไม่ได้อ่านเลย อย่างไรก็ตาม เด็กหญิงแก้วต้องการให้มีผลการเรียนที่ดีขึ้น เพราะอยากเข้าศึกษาต่อในระดับ

อุดมศึกษา

ในด้านทัศนคติที่มีต่อเพื่อน จากการสัมภาษณ์ทำให้ทราบว่าเด็กหญิงแก้วมีกลุ่มเพื่อนสนิท 2 คน และทั้ง 2 คนมีผลการเรียนที่ต่ำเช่นเดียวกัน มีความรู้สึกว่าเป็นเพื่อน ๆ มองตนว่าเป็นคนอ่อนแอ จึงทำให้มักถูกเพื่อนแกล้งอยู่บ่อย ๆ

สัมภาษณ์อาจารย์ประจำชั้น จากการสัมภาษณ์อาจารย์ประจำชั้น ทำให้ทราบว่าเด็กหญิงแก้ว มีผลการเรียนที่อ่อน ผลการเรียนที่ได้ในเทอมแรก ได้รับเกรดเฉลี่ยต่ำ คือได้เกรดเฉลี่ย 0.69 เด็กหญิงแก้วมีบุคลิกภาพ ร่าเริง แจ่มใส ลักษณะกลุ่มเพื่อนสนิทมีผลการเรียนที่อ่อนเหมือนกัน **สัมภาษณ์อาจารย์ประจำวิชาภาษาไทย**

จากการสัมภาษณ์อาจารย์ประจำวิชาภาษาไทย ซึ่งเป็นวิชาที่เด็กหญิงแก้วชอบ ทำให้ทราบว่า เด็กหญิงแก้วค่อนข้างขาดความรับผิดชอบทางการเรียน ไม่ค่อยส่งงาน เวลานั่งเรียนชอบนั่งเหม่อ เรียกถามมักจะตอบไม่ค่อยได้กลุ่มเพื่อนสนิทไม่ได้อยู่ในห้องเรียนเดียวกัน กลุ่มเพื่อนจะมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำเหมือนกัน

การสัมภาษณ์อาจารย์ประจำวิชาศิลปะ จากการสัมภาษณ์อาจารย์ประจำวิชาศิลปะ ซึ่งเป็นวิชาที่เด็กหญิงแก้วชอบทำให้ทราบว่า เด็กหญิงแก้วขาดความรับผิดชอบทางการเรียน งานที่ทำมักไม่ค่อยส่ง หรือถ้าส่งจะส่งช้าเกือบทุกครั้ง บุคลิกภาพร่าเริง แจ่มใส กลุ่มเพื่อนสนิทไม่ได้อยู่ในห้องเรียนเดียวกัน

การสัมภาษณ์อาจารย์ประจำวิชาพลศึกษา จากการสัมภาษณ์อาจารย์ประจำวิชาพลศึกษา ซึ่งเป็นวิชาที่เด็กหญิงแก้วชอบ ทำให้ทราบว่า เด็กหญิงแก้วตั้งใจเรียนดี และให้ความร่วมมือในการเรียนเป็นอย่างดี เวลาเรียนจะไม่ค่อยคุยกับเพื่อน บุคลิกภาพ ร่าเริง แจ่มใส

การสัมภาษณ์อาจารย์ประจำวิชาคณิตศาสตร์ จากการสัมภาษณ์อาจารย์ประจำวิชาคณิตศาสตร์ ซึ่งเป็นวิชาที่เด็กหญิงแก้วไม่ชอบ ทำให้ทราบว่าเด็กหญิงแก้วขาดความรับผิดชอบทาง

การเรียนไม่ค่อยส่งงาน เวลาเรียนมักจะนั่งเหม่อ เวลาเรียกถามจะตอบไม่ค่อยได้ คะแนนสอบที่ได้จะอยู่ในระดับเกณฑ์ค่อนข้างต่ำ

การสัมภาษณ์อาจารย์ประจำวิชาสังคม จากการสัมภาษณ์อาจารย์ประจำวิชาสังคม ซึ่งเป็นวิชาที่เด็กหญิงแก้วไม่ชอบ ทำให้ทราบว่า เด็กหญิงแก้ว มักขาดความรับผิดชอบทางการเรียน มักไม่ค่อยส่งงาน ผลการเรียนที่ได้จะอยู่ในระดับเกณฑ์ค่อนข้างต่ำ บุคลิกภาพ ร่าเริง แจ่มใส

การสัมภาษณ์อาจารย์ประจำวิชาคอมพิวเตอร์ จากการสัมภาษณ์อาจารย์ประจำวิชาคอมพิวเตอร์ ซึ่งเป็นวิชาที่เด็กไม่ชอบเรียน ทำให้ทราบว่า เด็กมักจะไม่ได้ส่งงานผลคะแนนสอบที่ได้จะอยู่ในระดับต่ำ กลุ่มเพื่อนมีผลคะแนนเหมือนกัน เพื่อนสนิทที่อยู่ในกลุ่มไม่ได้อยู่ในห้องเรียนเดียวกัน

7. การสังเกต

พฤติกรรมพักกลางวัน จากการสังเกต พบว่า เด็กหญิงแก้วชอบอยู่รวมกับเพื่อนกลุ่มละ 2-3 คน โดยเพื่อนในกลุ่มส่วนใหญ่ที่รับประทานอาหารพักกลางวันจะเป็นกลุ่มเดียวกัน ขณะที่รับประทานจะคุยหยอกล้อเล่นกับเพื่อนไปด้วย

พฤติกรรมมาโรงเรียนและกลับจากโรงเรียน จะมาถึงโรงเรียนโดยส่วนใหญ่ประมาณเวลา 7.50-8.10 น. เมื่อมาถึงห้องเรียนแล้วจะไปรับประทานอาหารเช้าที่โรงอาหาร และจะกลับจากโรงเรียนเวลา 15.30 น. ไม่ได้เรียนพิเศษหลังเลิกเรียน

พฤติกรรมในการเรียนวิชาที่ชอบ (ภาษาไทย ศิลปะ และพลศึกษา) ในวิชาภาษาไทย มักนั่งเหม่อลอยขณะเรียน เวลาเรียกถามจะตอบไม่ได้ ส่วนวิชาศิลปะและพลศึกษา เด็กหญิงแก้วจะต้องใจเรียนไม่พูดคุยกับเพื่อนกับเพื่อน

พฤติกรรมในการเรียนวิชาที่ไม่ชอบ (คณิตศาสตร์ สังคมศึกษา คอมพิวเตอร์) เด็กหญิงแก้วมักนั่งเหม่อลอย บางครั้งแอบหลับ ขณะที่อาจารย์สอน เวลาอาจารย์เรียกถามให้ตอบมักตอบไม่ค่อยได้ และถูกตำหนิ หรือลงโทษ จากอาจารย์ที่สอน

การวินิจฉัย

จากข้อมูลที่ได้จากการรวบรวมข้อมูลโดยไม่ใช้กลวิธีแบบทดสอบทั้ง 6 เทคนิค วินิจฉัยได้ว่าเด็กหญิงแก้ว มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำจากสาเหตุดังนี้

ก. สาเหตุจากเด็กหญิงแก้ว

1. ขาดเทคนิค หรือวิธีในการเรียน

จากการสังเกต สัมภาษณ์ แบบสอบถาม และบันทึกประจำวัน มีผลสอดคล้องกันว่า เด็กหญิงแก้วไม่เข้าใจวิธีการเรียนที่ถูกต้อง ไม่มีสมาธิในการเรียน ขาดการเตรียมตัวในการเรียน หลังจากเลิกเรียนแล้วไม่ทบทวนบทเรียน รวมทั้งไม่ได้ทำการบ้านที่อาจารย์สั่งให้ทำ

2. ขาดแรงจูงใจในการเรียน

จากการสัมภาษณ์ทำให้ทราบว่าเด็กหญิงแก้วมีพื้นฐานทางด้านการเรียนไม่ดี เมื่อเปรียบเทียบกับเพื่อนในกลุ่ม สาเหตุดังกล่าวอาจทำให้เด็กหญิงแก้วเกิดความรู้สึกท้อแท้ ไม่อยากเรียน อันมีผลให้เด็กหญิงแก้วมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ

ข. สาเหตุจากสิ่งแวดล้อม

1. ระดับการศึกษาผู้ปกครอง เนื่องจากระดับการศึกษาของผู้ปกครองอยู่ในระดับต่ำ มีผลทำให้ผู้ปกครองไม่สามารถช่วยเหลือเป็นที่ปรึกษาแก่เด็กหญิงแก้ว ในเรื่อง การเรียนได้

2. ฐานะทางเศรษฐกิจทางครอบครัวที่อยู่ในระดับต่ำ ทำให้เด็กหญิงแก้วต้องหารายได้พิเศษ เพื่อจุนเจือจึงทำให้ไม่มีเวลาที่จะทบทวนบทเรียน และส่งผลให้เด็กหญิงแก้วมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ

3. กลุ่มเพื่อนมีผลการเรียนที่สูงกว่า จากการสัมภาษณ์ ทำให้ทราบว่าเด็กหญิงแก้วมีกลุ่มเพื่อนสนิทที่เรียนหนังสืออยู่ในระดับเกณฑ์ค่อนข้างต่ำ ตลอดจนขาดความรับผิดชอบทางการเรียน เช่น ไม่ทำการบ้าน ไม่ทบทวนบทเรียน แต่เนื่องจากเด็กหญิงแก้วมีความรู้สึกว่าคุณภาพตัวเองด้อยศักยภาพ เมื่อเปรียบเทียบกับเพื่อนในกลุ่ม สาเหตุดังกล่าวอาจเป็นผลให้เด็กเกิดความรู้สึกท้อแท้ และขาดแรงจูงใจในการเรียน ขาดความมั่นใจ ในการที่จะทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดีขึ้น

4.2 การอภิปรายผล

กรณีศึกษารายที่ 1

ผลการศึกษารายกรณีตามกระบวนการ 7 ขั้นตอนสรุปได้ว่า การที่นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ มีสาเหตุนักเรียนและสิ่งแวดล้อม

สาเหตุจากนักเรียน กล่าวคือ 1) ขาดเทคนิคหรือนิสัยการเรียน เช่น อ่านหนังสือ การจัดเวลาในการทบทวน เนื้อหาบทเรียนในแต่ละวัน 2) พื้นฐานด้านการเรียนของเด็กต่ำ 3) ขาดแรงจูงใจในการเรียน เพราะคิดว่าสติปัญญาไม่ดี 4) เชาวนปัญญาของเด็กอยู่ในระดับต่ำกว่าเกณฑ์ปกติ

จากปัญหาดังกล่าวสอดคล้องกับผลวิจัยของ กมลรัตน์ สุชะตุงคะ และคณะ (2526) ที่พบว่า สิ่งที่มีอิทธิพลต่อสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนของนักเรียน ได้แก่ ตัวการทางด้านพัฒนาความเป็นตัวของตัวเอง (Self-Development Factors) ซึ่งได้แก่ สติปัญญา ความสนใจ ทักษะคตินของนักเรียนต่อการเรียน

นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัย Sutherland (อ้างถึงใน ประจิม เมืองแก้ว, 2536) ซึ่งทำการศึกษารายกรณีเด็กนักเรียนในระดับมัธยมศึกษา ที่ประสบในผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนล้มเหลว โดยแบ่งกลุ่มตัวอย่างเป็น 2 กลุ่ม คือ นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง และนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ ผลการศึกษาพบว่ากลุ่มนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำมีความรู้สึกผิดและวิตกกังวลสูงกว่านักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง และยังพบว่ากลุ่มนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำมีสุขภาพจิตไม่ดีหรือมีอาการเจ็บป่วยสูงกว่านักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับ ผลการวิจัยของ จินตนา ช้างวิจิตสุทธิ์ (2529) วิเคราะห์จำแนกนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำและสูงกว่าระดับความสามารถ ในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า ตัวแปรที่สำคัญที่มีส่วนในการจำแนกกลุ่มทั้ง 2 คือ การยอมรับจากกลุ่มเพื่อน โดยนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำมักไม่ได้รับการยอมรับ หรือการคัดเลือกจากเพื่อน

สาเหตุสืบเนื่องมาจากสภาพแวดล้อม กล่าวคือ 1) อยู่ในกลุ่มเพื่อนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ 2) ครูที่สอนพิเศษตั้งแต่สมัยเด็ก ช่วยเหลือนักเรียนเสมอ โดยทำการบ้านให้ ทำให้

นักเรียนไม่ได้คิดตัดสินใจแก้ไขด้วยตนเองจนเกิดความเคยชิน 3) ระดับการศึกษาของบิดาซึ่งอยู่ในระดับค่อนข้างต่ำ

จากปัญหาดังกล่าวพบว่าสอดคล้องกับผลการวิจัยของ กมลรัตน์ สุชะตุงคะ และคณะ (2526) ที่กล่าวว่าสิ่งที่มีอิทธิพลต่อสัมฤทธิ์ผลทางการเรียน ได้แก่ ความสัมพันธ์ กับ กลุ่มเพื่อน วยเดียวกัน (Peer Group Factors) ซึ่งสอดคล้องกับ Jenet K.Black and Others (1992) และ L. Alan Sroufe and Others (1992) ที่ได้กล่าวว่าวัยนี้เป็นวัยแห่งการรวมกลุ่ม และมีความต้องการที่จะปรับปรุงตน ให้เป็นที่ยอมรับนับถือของเพื่อนในกลุ่ม จากสาเหตุดังกล่าวอาจเป็นผลมาจากการที่นักเรียนอยู่ในกลุ่มเพื่อนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ เช่นเดียวกัน จึงทำให้ขาดแรงจูงใจที่จะแข่งขันและสอดคล้องกับผลการวิจัยของ วัฒนา พุ่มเล็ก (2518) ที่เปรียบเทียบองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนของนักเรียนที่มีความสามารถในการเรียนสูง กับนักเรียนที่มีความสามารถในการเรียนต่ำ ระดับชั้นมัธยมศึกษา โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ผลการวิจัยพบว่า บิดามารดานักเรียนที่มีความสามารถในการเรียนสูงมีความคิดเกี่ยวกับแผนชีวิตในอนาคตของบุตร ให้คำแนะนำในเรื่องการเรียน และเป็นผู้ที่บุตรปรึกษาด้วยมากกว่า บิดามารดานักเรียนที่มีความสามารถในการเรียนต่ำ

เมื่อพิจารณาถึงพัฒนาการต่าง ๆ ของเด็กในวัยนี้ พบว่า อิทธิพลของครอบครัวจะส่งผลถึง พัฒนาการทางบุคลิกภาพ ทัศนศึกษารายที่ 1 ดังนี้ คือ ครอบครัวของ ทัศนศึกษารายที่ 1 ได้ตั้งความหวังในตัว of นักเรียนสูงเกินกว่าศักยภาพของนักเรียนที่มีอยู่ ทำให้นักเรียนเกิดความรู้สึกขัดแย้งในใจ ไม่แน่ใจความสามารถของตน และเมื่อไม่ได้เป็นดังที่หวังมักจะแสดงความผิดหวังอย่างรุนแรง เช่น การเปรียบเทียบกับน้องสาว ซึ่งทำให้เกิดความรู้สึกผิด รู้สึกเป็นปมด้อยและขาดแรงจูงใจที่จะทำในการทำกิจกรรมต่าง ๆ ให้ประสบผลสำเร็จ

ด้วยเหตุดังกล่าว ผู้วิจัยจึงได้ดำเนินการช่วยเหลือโดยโปรแกรมการให้คำปรึกษาด้วยกลวิธี MT METHOD หรือ LAC METHOD (LIFE ANALYSIS COUNSELING) เพื่อช่วยเหลือ โดยให้นักเรียนตระหนักในปัญหาของตนเกิดความกระจำจั่ง และสามารถหาแนวทาง แก้ไขด้วยตนเอง โดยผู้วิจัยทำหน้าที่เป็นที่ปรึกษา

ผลการช่วยเหลือโดยใช้โปรแกรมการให้คำปรึกษาโดยใช้กลวิธี MT METHOD หรือ LAC METHOD (Life Analysis Counseling) แสดงให้เห็นว่ามีอิทธิพลทางด้านการเรียน ซึ่ง

สามารถสรุปได้จากผลการเรียนที่นักเรียนได้พัฒนา และจากตารางการจัดระบบเวลา MT METHOD หรือ LAC METHOD

จากผลการเรียนที่นักเรียนสอบได้ กล่าวคือ ผลการเรียนในเทอมแรก ของระดับมัธยมศึกษาปีที่ 2 จากเดิมนักเรียนเคยสอบซ่อมในวิชาคณิตศาสตร์ และภาษาอังกฤษมาตลอด หลังจากให้การช่วยเหลือด้วยวิธีดังกล่าว พบว่า ผลคะแนนสอบเทอมปลาย นักเรียนได้เกรดวิชาคณิตศาสตร์อยู่ในระดับ 2 และวิชาภาษาอังกฤษ อยู่ในระดับ 1 ซึ่งอาจกล่าวได้ว่านักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดีขึ้น

จากการพิจารณาตารางการจัดระบบเวลา MT METHOD หรือ LAC METHOD (Life Analysis Counseling) สังเกตได้ว่ามีแนวโน้มในการทำกิจกรรมทางการเรียนเพิ่มขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ Rerkjaree (1994) และ Matsubara (อ้างถึงใน Rerkjaree, 1994) ซึ่งได้ทำการศึกษาบุคคลที่มีปัญหาทางด้านการจัดระบบแบบแผนในการดำเนินชีวิต โดยการศึกษารายกรณีพบว่า กลุ่มตัวอย่างที่เข้ารับการให้คำปรึกษา สามารถจัดระบบแบบแผนในการดำเนินงานได้เหมาะสม และประสบผลสำเร็จตามเป้าหมายที่ตั้งไว้

นอกจากนั้นผู้วิจัยยังได้ดำเนินการช่วยเหลือโดยการให้โปรแกรมการให้คำปรึกษาเพื่อพัฒนาการยอมรับตนเอง หลังจากการประชุมศึกษารายกรณี เนื่องจากการศึกษาข้อมูลของนักเรียนพบว่า ระดับเชาวน์ปัญญาของนักเรียนอยู่ในระดับต่ำกว่าปกติ แต่นักเรียนได้วางเป้าหมายสูงกว่าศักยภาพของตน ดังนั้นการช่วยเหลือจึงมีจุดประสงค์เพื่อให้นักเรียนได้ตระหนักถึงความถนัด ความสนใจที่แท้จริงของตน เพื่อให้นักเรียนสามารถวางเป้าหมายในการเรียนได้เหมาะสม ผลจากการให้คำปรึกษาแสดงให้เห็นว่าเพื่อพัฒนาการยอมรับตนเอง มีอิทธิพลต่อการยอมรับตนเอง กล่าวคือนักเรียนรู้จักว่าตนมีความถนัดทางด้านการทำอาหาร ดังนั้น นักเรียนจึงได้วางเป้าหมายในการเรียนต่อในรายการเรียนสายอาชีพ

จากผลการศึกษาต่าง ๆ ที่ได้กล่าวมาข้างต้น จึงเป็นการแสดงให้เห็นว่า การศึกษารายกรณี และให้การช่วยเหลือโดยการให้คำปรึกษา MT METHOD และเพื่อพัฒนาการยอมรับตนเองสามารถช่วยให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น และมีเป้าหมายทางการเรียนที่เหมาะสม

กรณีศึกษารายที่ 2

ผลจากการศึกษารายกรณีโดยการศึกษาตามกระบวนการขั้นตอนการศึกษารายกรณี ทั้ง 7 ขั้นตอน สรุปได้ว่า การที่นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ มีสาเหตุจากนักเรียน และสิ่งแวดล้อม

สาเหตุนักเรียน กล่าวคือ 1) ขาดเทคนิค หรือวิธีในการเรียน เช่น อ่านหนังสือ การจัดเวลาในการเรียน ขาดการทบทวนเนื้อหาบทเรียนในแต่ละวัน 2) พื้นฐานการศึกษาต่ำ 3) ขาดแรงจูงใจในการเรียน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ กมลรัตน์ สุชะตุงคะ และคณะ (2526) ที่กล่าวว่า ตัวการที่มีอิทธิพลต่อสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนของนักเรียน ได้แก่ ตัวการทางด้านพัฒนาความเป็นตัวของตัวเอง (Self-Development Factors) ซึ่งได้แก่ สติปัญญา ความสนใจ ทักษะคิดต่อการเรียน นอกจากนั้นยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ประจิม เมืองแก้ว (2526) ที่ทำการศึกษารายกรณีนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ มีสาเหตุมาจากบุคลิกภาพไม่เหมาะสม ขาดแรงจูงใจในการเรียน มีนิสัยการเรียนไม่ถูกต้อง มีทัศนคติไม่ดีต่อการศึกษา ปัญหาสุขภาพร่างกายไม่แข็งแรง และปัญหาพื้นฐานการเรียนต่ำ

สาเหตุจากสิ่งแวดล้อม ซึ่งได้แก่กลุ่มเพื่อนที่มีผลการเรียนต่ำเช่นกัน จากปัญหาดังกล่าวได้สอดคล้องกับ กมลรัตน์ สุชะตุงคะ และคณะ (2526) ที่กล่าวว่าสิ่งที่มีอิทธิพลต่อสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนได้แก่ ความสัมพันธ์ในกลุ่มเพื่อนวัยเดียวกัน (Peer Group Factors) ซึ่งสอดคล้องกับ Jenet K. Black and Others (1998) และ L. Alan Sroufe and Others (1992) ที่กล่าวว่า วัยนี้เป็นวัยแห่งการรวมกลุ่ม และมีความต้องการในการที่จะปรับปรุงตน ให้เป็นที่ยอมรับนับถือของเพื่อนในกลุ่ม จากสาเหตุดังกล่าว เห็นได้ว่า การที่นักเรียนมีกลุ่มเพื่อนที่มีผลการเรียนอ่อนเหมือนกัน อาจเป็นสาเหตุให้นักเรียนขาดแรงจูงใจที่จะแข่งขัน

นอกจากนั้นยังมีสาเหตุมาจาก สภาพครอบครัวที่แตกแยก ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว และระดับการศึกษาของบิดามารดา จากปัญหาดังกล่าวได้สอดคล้องกับ วัฒนา พุ่มเล็ก (2512) ทำการศึกษาเปรียบเทียบองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อการเรียนของนักเรียนที่มีความสามารถในการเรียนสูง กับนักเรียนที่มีความสามารถในการเรียนต่ำ ระดับชั้นมัธยมศึกษา

โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ผลการวิจัยพบว่า (1) นักเรียนที่มีความสามารถในการเรียนสูง มีปัญหาด้านสุขภาพ การเงิน ครอบครัว การวางแผนในอนาคตงานอาชีพ การเรียน การคบเพื่อนเพศเดียวกัน และเพื่อนต่างเพศ น้อยกว่านักเรียนที่มีความสามารถในการเรียนต่ำอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.01 (2) บิดามารดานักเรียนที่มีความสามารถในการเรียนสูง มีความคิดเกี่ยวกับแผนชีวิตในอนาคตบุตรให้คำแนะนำในเรื่องการเรียน และเป็นผู้ที่บุตรรับทุกข้อด้วยมากกว่า บิดามารดานักเรียนที่มีความสามารถในการเรียนต่ำ นอกจากนั้นยังสอดคล้องกับ Zimiles and Others (1991) ที่ได้ทำการศึกษาคุณลักษณะครอบครัวที่ส่งผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมปลาย ที่มาจากสภาพครอบครัวที่มีทั้งบิดามารดา จะมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดีกว่า นักเรียนที่มาจากสภาพครอบครัวที่มีบิดาหรือมารดา และจากสภาพครอบครัวที่ย่ำแย่

เมื่อพิจารณาถึงพัฒนาการต่าง ๆ ของเด็กในวัยนี้ พบว่า อิทธิพลของครอบครัวส่งผลกระทบต่อศึกษารายกรณีรายที่ 2 ดังนี้ คือ ครอบครัวของกรณีศึกษารายที่ 2 เป็นลักษณะของครอบครัวที่ย่ำแย่ บิดาแต่งงานใหม่ ทำให้นักเรียนเกิดความรู้สึกไม่พอใจ ขาดที่พึ่งและโดดเดี่ยว ส่งผลให้นักเรียนมองโลกในแง่ร้าย ตลอดจนหมกหมุ่นในปัญหาของตน จึงทำให้เกิดความท้อแท้ และขาดแรงจูงใจในการเรียน จึงทำให้เกิดการขาดแรงจูงใจในการเรียน

ผู้วิจัยจึงได้ดำเนินการช่วยเหลือโดยใช้โปรแกรมการให้คำปรึกษาโดยใช้กลวิธี MT METHOD หรือ LAC METHOD (Life Analysis Counseling) เพื่อดำเนินการช่วยเหลือให้นักเรียนได้มีการจัดระบบเวลาในการเรียนให้เหมาะสม

ผลจากการช่วยเหลือโดยใช้โปรแกรมการให้คำปรึกษาโดยใช้กลวิธี MT METHOD หรือ LAC METHOD (Life Analysis Counseling) แสดงให้เห็นว่ามีอิทธิพลทางด้านการเรียน ซึ่งสามารถสรุปผลได้จากผลการเรียนที่นักเรียนสอบได้ จากตารางจัดระบบ MT METHOD หรือ LAC METHOD (Life Analysis Counseling)

เมื่อวิเคราะห์ผลการเรียน พบว่า ผลการเรียนเทอมต้น ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จากเดิมเคยได้เกรดเฉลี่ย 0.72 หลังการให้คำปรึกษาพบว่า ผลสอบเทอมปลายของนักเรียนได้เกรดเฉลี่ยเพิ่มเป็น 1.28 ซึ่งนับได้ว่ามีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ดีขึ้น

จากการพิจารณาจากตารางการจัดระบบเวลา MT METHOD หรือ LAC METHOD (Life Analysis Counseling) สังเกตพบว่ามีแนวโน้มในการทำกิจกรรม เกี่ยวกับการเรียนเพิ่มขึ้น

ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ Rerkjaree (1994) และ Matsubara (อ้างถึงใน Rerkjaree 1994) ที่ได้ทำการศึกษาบุคคลที่มีปัญหาทางด้านการระบบวิธีการดำเนินชีวิต โดยการศึกษารายกรณี ด้วยวิธีการให้คำปรึกษา MT METHOD พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่เข้ารับการให้คำปรึกษา สามารถจัดระบบวิธีการดำเนินชีวิต และประสบผลสำเร็จตามเป้าหมายที่ตั้งไว้

จากผลการศึกษาต่าง ๆ ที่ได้กล่าวถึงนี้ แสดงให้เห็นว่า การศึกษารายกรณี (Case Study) และให้คำปรึกษา MT METHOD มีส่วนช่วยให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น หมายเหตุ เนื่องจากกรณีศึกษารายที่ 2 ผู้วิจัยพิจารณาแล้วเห็นว่าไม่เหมาะสมจะต้องใช้

โปรแกรมเพื่อพัฒนาการยอมรับตนเอง จึงดำเนินการช่วยเหลือโดยให้โปรแกรม MT METHOD อย่างเดียว

กรณีศึกษารายที่ 3

ผลการศึกษารายกรณี สรุปได้ว่า การที่นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำมีสาเหตุจากนักเรียนและสิ่งแวดล้อม

สาเหตุจากนักเรียน กล่าวคือ 1) ขาดเทคนิคหรือวิธีในการเรียน เช่น การอ่านหนังสือ หรือการจัดเวลาในการเรียน การทบทวนเนื้อหาบทเรียนในแต่ละวัน 2) ขาดสมาธิ 3) ขาดแรงจูงใจในการเรียน 4) พื้นฐานทางด้านการเรียนต่ำ

จากปัญหาดังกล่าวได้สอดคล้องกับ กมลรัตน์ สุขะตุ่งคะ และคณะ (2526) ที่พบว่า สิ่งที่มีอิทธิพลต่อสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนของนักเรียน ได้แก่ ตัวการทางด้านพัฒนาความเป็นตัวของตัวเอง (Self-Development Factors) ซึ่งได้แก่ สติปัญญา ความสนใจ ทักษะคิดต่อการเรียน แรงจูงใจในการเรียน โดยผลการวิจัยสอดคล้องกับ Sutherland (อ้างถึงใน ประจิม เมืองแก้ว, 2536) ที่ได้ทำการศึกษากรณีนักเรียนชายในระดับมัธยมศึกษา ที่ประสบความล้มเหลวในการเรียนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนล้มเหลว โดยแบ่งกลุ่มเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ ซึ่งใช้ระดับสติปัญญา และ

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเป็นเกณฑ์ในการแบ่งกลุ่ม โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาเปรียบเทียบ อัตมโนทัศน์ และลักษณะบุคลิกภาพ ผลการศึกษาพบว่ากลุ่มนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ มีความรู้สึกผิดและวิตกกังวลสูงกว่านักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง นอกจากนี้ยังพบว่ากลุ่มนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ มีสุขภาพจิตไม่ดี มีอาการเจ็บป่วยสูงกว่านักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง

สาเหตุสืบเนื่องมาจากสภาพแวดล้อม กล่าวคือ 1) ระดับการศึกษาของบิดามารดา 2) ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว

จากปัญหาดังกล่าวได้สอดคล้องกับ วัฒนา พุ่มเล็ก (2512) ที่ได้ศึกษาเปรียบเทียบ องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนของนักเรียนที่มีความสามารถในการเรียนสูงกับนักเรียนที่มีความสามารถในการเรียนต่ำ ระดับชั้นมัธยมศึกษา โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ผลการวิจัยพบว่า บิดามารดานักเรียนที่มีความสามารถในการเรียนสูง มีความคิดเกี่ยวกับแผนชีวิตในอนาคตบุตร ให้คำแนะนำในเรื่องการเรียน และเป็นผู้ที่บุตรรับทุกข์ด้วยมากกว่า บิดามารดานักเรียนที่มีความสามารถในการเรียนต่ำ และประจิม เมืองแก้ว (2536) ที่ได้ทำการศึกษารายกรณีของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ ผลจากการศึกษาพบว่า มีสาเหตุจากภูมิหลังทางครอบครัว ซึ่งได้แก่การอบรมเลี้ยงดูไม่ถูกต้อง ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวอยู่ในระดับต่ำ ระดับการศึกษาของบิดามารดาอยู่ในระดับต่ำ ปัญหาความสัมพันธ์ทางบ้านไม่ดี และปัญหาสิ่งแวดล้อมทางบ้านไม่ดี

เมื่อพิจารณาจากพัฒนาการในวัยนี้ พบว่า ลักษณะที่สำคัญที่สุดในวัยนี้คือ การเข้าร่วมกลุ่ม ต้องการที่จะเป็นสมาชิกคนหนึ่งของกลุ่ม แต่นักเรียนกรณีศึกษารายที่ 2 ไม่ได้ได้รับการยอมรับจากเพื่อนในกลุ่มเมื่อพิจารณาจากกลวิธีสังคมมิติ ใคร่อย่ และการสัมภาษณ์ จากข้อมูลดังกล่าว อาจเป็นผลให้นักเรียนขาดความเชื่อมั่นในตนเอง ทำให้เกิดความเบื่อหน่ายและขาดแรงจูงใจในการเรียน

จากสาเหตุดังกล่าวสรุปได้ว่านักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำมีสาเหตุมาจากตัวของนักเรียน และปัจจัยทางสภาพแวดล้อม

หมายเหตุ เนื่องจากศึกษารายกรณีรายที่ 3 ไม่ได้ให้ความร่วมมือตลอด จึงทำให้ไม่สามารถดำเนินการช่วยเหลือได้จนจบการศึกษารายกรณี